

Nye prioriteter i amerikansk udenrigspolitik:

Stillehavet og diskussionen om USA's strategiske mål

Mads Fuglede

September 2013

Denne rapport er en del af Center for Militære Studiers forskningsbaserede myndighedsbetjening for Forsvarsministeriet. Formålet med rapporten er at undersøge de udenrigspolitiske positioner hos demokraterne og republikanerne og deres bud på den strategiske ramme for en ny amerikansk Grand Strategy med særlig fokus på Asien og en mulig dansk bevægelse mod Stillehavet via Grønland.

Center for Militære Studier er et forskningscenter på Institut for Statskundskab ved Københavns Universitet. På centret forskes der i sikkerheds- og forsvarspolitik samt militær strategi, og centrets arbejde danner grundlaget for forskningsbaseret myndighedsbetjening af Forsvarsministeriet og de politiske partier bag forsvarsforliget.

Denne rapport er et analysearbejde baseret på forskningsmæssig metode. Rapportens konklusioner kan således ikke fortolkes som udtryk for holdninger hos den danske regering, det danske forsvar eller andre myndigheder.

Læs mere om centret og dets aktiviteter på: <http://cms.polsci.ku.dk/>.

Forfatter:

Videnskabelig assistent, USA-analytiker, Mads Fuglede

ISBN: 978-87-7393-707-5

”Al politik og al politisk tænkning og planlægning må begynde med at klargøre, hvilke mål man sigter mod, hvad man vil søge opnået med sin indsats og virksomhed. Det gælder også for udenrigspolitik.”¹

Per Hækkerup

¹ Per Hækkerup, *Dansk Udenrigspolitik* (København: Fremad, 1965). P. 1.

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	1
USA'S UDENRIGSPOLITISKE INTERESSER.....	3
AMERIKANSK UDENRIGSPOLITIK ER ET SPØRGSMÅL OM RESSOURCER	5
OVERSIGT OVER UDENRIGSPOLITISKE DOKTRINER.....	7
UDENRIGSPOLITISKE GRUPPERINGER HOS DEMOKRATERNE OG REPUBLICANERNE.....	10
Republikanerne	10
Laissez faire-libertarianere (laissez-faire libertarians)	10
Dyb interventionisme (deep interventionism)	12
New England-realisme (New England realism)	15
Pragmatisk idealisme (pragmatic idealism)	19
Neokonservative (neoconservatism).....	22
Neøkonomer (neoeconomics).....	24
Demokraterne	27
Begrænset eksponering (limited liability)	28
Den uundværlige nation (the indispensable nation)	32
SAMMENLIGNENDE ANALYSE AF DE UDENRIGSPOLITISKE POSITIONER ...	36
USA OG VERDEN	38
UNILATERALISME ELLER MULTILATERALISME.....	41
DANMARK OG USA.....	42
KONKLUSION	47
LITTERATURLISTE.....	49
NOTER.....	52

Indledning

Krigen i Syrien og præsident Barack Obamas problemer med at finde et samlet amerikansk svar på denne konflikt har afsløret, at det er vigtigt at kunne forstå de forskellige grupperinger i Kongressen, og at der er store bevægelser i disse grupper. Et årti med krig mod terror, finanskrisen og global økonomisk lavkonjunktur har sat sine tydelige spor i den amerikanske debat om landets udenrigspolitik. Debatten er både akademisk og politisk og tydelig i de institutioner, der forvalter amerikansk udenrigs- og sikkerhedspolitik. USA står ved en skillevej og er på vej til at udbygge sit netværk af alliancer, baser og ambassader i Stillehavet. Diskussionen handler om, hvorvidt landet har brug for en ny strategisk ramme for sin udenrigs- og sikkerhedspolitik. Denne strategiske ramme kaldes også for *The Grand Strategy*.

Et amerikansk præsidentvalg giver ofte en særlig mulighed for at vurdere udenrigspolitiske grupperinger hos demokraterne og republikanerne.¹ Denne rapport søger at belyse tre forhold i denne sammenhæng:

1. Debatten om en ny amerikansk *Grand Strategy*.
2. Baggrunden for USA's sikkerhedspolitik i dag og en ramme for forståelsen af den.
3. De væsentligste udenrigs- og sikkerhedspolitiske grupperinger hos demokraterne og republikanerne.

Disse forhold søges afsluttende belyst med udgangspunkt i danske udenrigsinteresser og sikkerhedspolitiske interesser. Rapporten er baseret på den politiske og akademiske debat om disse emner i medier og videnskabelige tidsskrifter. Desuden danner enkelte interviews grundlag for analysen.

Amerikansk udenrigspolitik bliver ofte fremstillet som en række cykliske bevægelser mellem følgende poler: internationalisme og isolationisme, bilateralisme og unilateralisme, økonomisk generøsitet og økonomisk tilbageholdenhed, interventionisme og ikkeinterventionisme.² Disse cykliske bevægelser falder oven i hinanden og ofte uden klare sammenhænge, hvilket gør det vanskeligt at forudsige dem. Man kan dog også argumentere for det modsatte synspunkt, nemlig at der er en underliggende rød tråd, der går igen i amerikansk udenrigspolitik, og at der sjældent forekommer revolutioner i udenrigspolitikken.

Der er en række gode argumenter for at pege på en gennemgående kontinuitet i amerikansk udenrigspolitik:

- USA's nationale interesser forbliver overvejende uændrede over tid.
- De institutioner, der skal forvalte udenrigspolitikken, er de samme og præget af vanlig institutionel træghed.

Forskellige administrationer kan selvfølgelig vælge at prioritere de udenrigspolitiske indsatsområder forskelligt, men dette manifesterer sig ikke ved en voldsom kursændring, men oftest blot ved en vægtning af de ressourcer, der allokeres til de respektive indsatsområder. Markante skift i amerikansk udenrigspolitik er derfor kendetegnet ved at være midlertidige og historisk anormale.³ Enhver debat om en ny *Grand Strategy* skal ses i dette konservative lys.

Fokuserer man på kontinuiteten i amerikansk udenrigspolitik, opdager man, at der i begge partier – republikanerne og demokraterne – findes en række grupperinger, der søger at trække amerikansk sikkerhedspolitik i en bestemt retning. Disse grupperinger påvirker debatten om amerikansk udenrigspolitik og er det landskab af ideer, præsidenter og kandidater orienterer sig i og rekrutterer fra, når sikkerhedspolitiske positioner i centraladministrationens bureaukrati skal indtages. En analyse af disse positioner er essentiel for et konstruktivt forhold til USA.

En interessant mellemposition forekommer, når man anerkender kontinuiteten i amerikansk udenrigspolitik, men accepterer, at præsidenter, politikere og sikkerhedspolitiske aktører i det politiske landskab kan "bøje" kontinuiteten i en bestemt retning. Det er denne model, der vil blive anvendt til nærværende analyse.

Understreger man forskellene mellem de forskellige administrationer, er der en tendens til at beskrive disse ved hjælp af udenrigspolitiske doktriner.

USA's udenrigspolitiske interesser

På tværs af udenrigspolitiske doktriner og præsidenter forbliver sigtet med amerikansk udenrigspolitik det samme. Både før og efter ophøret af den bipolære verdensorden kan den amerikanske udenrigspolitiske *Grand Strategy* formuleres således:

1. Opretholde den gældende verdensorden
 - a. Beskytte det globale fællesskab (*Protecting the Commons*)
 - b. Holde potentielle rivaler i skak
 - c. Sikre den internationale handel
 - d. Forhindre spredning af kernevåben
2. Sikre nationale interesser
 - a. Garantere USA's fysiske sikkerhed
 - b. Sikre økonomisk vækst.

Selv invasionen af Irak i 2003 kan forklares med denne model, selvom det af mange opfattes som en af de mere arbitrære konflikter, USA har påbegyndt i nyere tid.⁴ Selvfølgelig forekommer der anormaliteter, hvor den førte amerikanske udenrigspolitik af forskellige årsager afviger fra *The Grand Strategy*. Man kan således stille en række spørgsmål til den amerikanske udenrigspolitik gennem historien, og spørgsmålene synes at indikere, at USA's udenrigspolitiske interesser kan fortolkes bredt. Eksempelvis: Hvis USA ønsker at holde potentielle rivaler i skak, hvorfor tillader man så, at Kina moderniserer sit militær, og at Nordkorea har udviklet kernevåben? Hvorfor fortsatte man ikke kampen mod Sovjetunionen efter Anden Verdenskrig? En variant af denne øvelse er at sætte spørgsmålstejn ved valget af nationer, man udøver pres på eller direkte søger konflikt med. Det oplagte svar på disse indvendinger er, at amerikansk udenrigspolitik ofte skal ses som resultatet af en analyse af omkostningerne og de ressourcer, der er til rådighed. I de fleste af eksemplerne overvejede USA således et modtræk, der skulle løse problemet, men undlod at handle, da man ikke på daværende tidspunkt mente, at omkostningerne ved at handle stod mål med udbyttet.

Mere interessant end diskussionen om afvigelser fra *The Grand Strategy* er måske diskussionen om, hvorfor man kan diskutere, om der findes flere markante afvigelser fra sigtet med amerikansk udenrigspolitik. Alexander George og Robert Keohane har foreslået, at diskussionen er et spejl af en underliggende elasticitet og uklarhed i formuleringen af målet for amerikansk udenrigspolitik, der gør *The Grand Strategy* svær at navigere efter ("... so elastic and ambiguous ... that its role as a guide to foreign policy is problematic and

controversial.”⁵). Som en reaktion på denne debat har der været et forsøg på at opstille en klarere definition, der indsnævrer de amerikanske sikkerhedspolitiske interesser til de fire P’er: Power, Peace, Prosperity og Principles.⁶ Denne kritik er dog udelukkende begrebshygiejnisk i sin karakter og søger snarere en præcisering end et opgør med den oprindelige model. De fire P’er skal især gøre det klart, at der ikke eksisterer et modsætningsforhold mellem USA’s udenrigspolitik og det internationale samfunds interesser. Debatten rummer muligvis også en anden erkendelse, nemlig den, at USA måske slet ikke har en *Grand Strategy*, men klarer sig igennem fra sag til sag (*muddling through*).

Muddling through forekommer i to varianter: 1: Muddling through har altid været den generelle tilstand for amerikansk udenrigspolitik, eller 2: Muddling through er en midlertidig tilstand, som oftest forekommer mellem udenrigspolitiske paradigmer eller doktriner.⁷ Der er meget, der tyder på, at USA befinder sig i sidstnævnte fase lige nu. Førstnævnte mulighed umuliggør en diskussion af den strategiske ramme for amerikansk udenrigspolitik og er ikke behandlet i denne rapport.

Amerikansk udenrigspolitik er et spørgsmål om ressourcer

Hvordan amerikansk udenrigspolitik udmøntes, er selvfølgelig et udtryk for, hvordan man prioriterer de ressourcer, der er til rådighed. Amerikanerne har altid diskuteret den udenrigspolitiske prioritering, og hvor mange ressourcer man bør anvende på det område. Disse diskussioner er ofte et spejl af USA's økonomiske situation på det pågældende tidspunkt. Tommelfingerreglen er, at der, når der er højkonjunktur, og USA i en periode ikke har været engageret i bekostelige krige, ikke er megen diskussion om de økonomiske omkostninger i forbindelse med amerikansk udenrigspolitik. Når der er økonomisk smalhals, og man befinder sig tæt på et større militært engagement, er der mere debat om emnet.

Den økonomiske og finansielle krise og den gradvise tilbagetrækning fra Afghanistan og Irak har ført til en debat om, hvorvidt der er behov for en ny forståelse af, hvordan man bedst når målene i *The Grand Strategy*. Enkelte argumenterer endda for en helt ny *Grand Strategy*.⁸ Denne debat er stadig i sin indledende fase, men konturerne af de forskellige positioner kan tydeligt ses via en analyse af udenrigs- og sikkerhedspolitiske aktører hos demokraterne og republikanerne samt i de vigtigste tænketanke. Så længe der er politisk opbakning til at placere Danmark i konstruktiv korrelation til amerikansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, er udviklingen af denne debat af afgørende dansk interesse.

Det er værd at huske på, at *Grand Strategy*-debatten også er et udtryk for, at der ikke findes en klart defineret Obama-doktrin. Dette tomrum skaber et nærmest uimodståeligt behov for at formulere en ny kurs, hvilket enten er en lektie i vigtigheden af klart defineret lederskab eller et udtryk for en pavlovsk refleks blandt sikkerhedspolitiske tænkere.

Grand Strategy-debatten har en række lag, som det er vigtigt at adskille for at få en klarere fornemmelse af det, der reelt diskuteres.

De forskellige lag kan først og fremmest kategoriseres som enten strategiske eller mere operationelle. På det strategiske niveau finder debatten sted inden for følgende områder:

- **Burde USA reformulere sin *Grand Strategy*?**

Denne diskussion rummer to hovedspor. Det ene er en metadebat om selve formuleringen af *The Grand Strategy*, og det andet er en meget interessant diskussion om, hvad USA's sikkerhedspolitiske interesser er. Metadebatten er mere formalistisk i sin karakter og føres sjældent uden for akademiske kredse. Debatten om selve

indholdet af *The Grand Strategy* har også en akademisk oprindelse og blev rejst i akademiske kredse som udtryk for frustration over, at der ingen diskussion var blandt de politiske aktører om fornuften bag en udenrigspolitisk ramme, der foreskrev, at USA skulle dominere verden økonomisk, militært og politisk.⁹

I dag er denne debat mere og mere tydelig i det politiske landskab, hvor grupperinger i begge partier har formuleret et svar på, hvad der burde kendetegne amerikansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i årene fremover.

- **Bruger USA sine sikkerhedspolitiske ressourcer på den mest fornuftige facon?**

Krigen mod terror har naturligt rejst en debat om den pris, USA har betalt i liv, materiel og økonomiske ressourcer og ikke mindst i omdømme. Denne dagsorden dominerede den udenrigspolitiske debat ved præsidentvalget i 2008 og har været den centrale problemstilling for Obama-administrationen. Den finansielle og økonomiske krise forstærkede kun dette fokus.

Debatten om brugen af USA's sikkerhedspolitiske ressourcer har i dag to hovedspor: en diskussion af erfaringerne fra krigen mod terror, og en diskussion, der især handler om, hvordan USA bedst forbereder sig på fremtidige sikkerhedspolitiske udfordringer.

Militære operationer og vedligeholdelsen af et internationalt netværk af baser bliver hele tiden dyrere, hvilket gør indtryk i en politisk virkelighed præget af økonomisk smalhals. Ernest Rutherford erklærede i sin tid: "We haven't got the money so we've got to think," hvilket kan fungere som en rammende overskrift for den aktuelle diskussion.¹⁰

- **Hvor skal USA bruge sine sikkerhedspolitiske ressourcer?**

Grand Strategy-debatten handler især om, hvor USA skal bruge sine sikkerhedspolitiske ressourcer. Der er ofte tre fløje i denne debat:

- Atlanterhavsfløjen, der mener, at USA's sikkerhedspolitiske interesser hovedsageligt er koblet til samarbejdet over Atlanten.
- Stillehavsfløjen, der argumenterer for, at USA's sikkerhedspolitiske ressourcer skal bruges i Asien.
- Den omnipræsente fløj, der hævder, at USA skal have råd til at være engageret i hele verden.

Oversigt over udenrigspolitiske doktriner

Der har i nyere tid eksisteret skiftende udenrigspolitiske doktriner som den strategiske ramme for den amerikanske *Grand Strategy*. Tabel 1 opidser de forskellige doktriner og deres kendetegn.

Tabel 1: Udenrigspolitiske doktriner

Navn	Periode	Kendetegn
Truman-doktrinen	1947-1991	<ul style="list-style-type: none"> - Inddæmning af kommunismen - Støtte til folkeslag, der søgtes underlagt kommunismen.¹¹
Carter-doktrinen	1980-	<ul style="list-style-type: none"> - Olie er en vital amerikansk interesse, og forsøg på at opnå kontrol med olien fra landene omkring Den Persiske Golf vil føre til direkte konflikt med USA.¹²
Kirkpatrick-doktrinen	1981-1991	<ul style="list-style-type: none"> - Forsvar for støtte til autoritære stater, der er ikkekommunistiske.¹³
Weinberger-doktrinen	1984-	<ul style="list-style-type: none"> - USA bør ikke bruge militær magt, medmindre vitale interesser er på spil for USA eller en eller flere allierede. - Amerikanske tropper skal kun indsættes med det formål at vinde en klar sejr. Er en afgørende sejr ikke formålet, skal amerikanske tropper ikke anvendes. - Amerikanske tropper skal kun anvendes, når der foreligger klart formulerede militære og politiske mål, og der foreligger et klart mandat til at nå disse mål. - Forholdet mellem opgavens mål og antallet og sammensætningen af de benyttede tropper skal løbende vurderes og justeres, hvis det er nødvendigt. - Amerikanske tropper skal kun bruges i kamp, hvis der foreligger en rimelig forventning om opbakning fra den amerikanske offentlighed og Kongressen.¹⁴
Reagan-doktrinen	1979-1991	<ul style="list-style-type: none"> - Et begrænset opgør med Truman-doktrinen (inddæmning af kommunismen) til en tilbagerulningsstrategi for kommunismen i et udvalg af lande i den tredje verden.¹⁵

Clinton-doktrinen	1994-	<ul style="list-style-type: none"> - Intervention af humanitære årsager kan være en vital amerikansk sikkerhedspolitisk interesse – særligt, hvis interventionen afhjælper et indenrigspolitisk pres.¹⁶
W. Bush-doktrinen ¹⁷	2001-2006/09	<ul style="list-style-type: none"> - Føre krig mod terror¹⁸ - Understøtte udbredelsen af demokrati, specielt i Mellemøsten og Afrika¹⁹ - Effektuere militær og ikkemilitær regimeskiftestrategi med henblik på udbredelsen af demokratisk styre²⁰ - Angribe præventivt²¹ - Have en unilateral snarere end multilateral tilgang til udenrigspolitikken.²²
Obama-doktrinen ²³	2009-	<ul style="list-style-type: none"> - Prioritering af forhandling og multilateralisme over konfrontation og unilateralisme - Pragmatisme og realisme som udgangspunkt for en ad hoc-analyse af opståede udfordringer.

Tager man udgangspunkt i en doktrinær opfattelse af omdrejningspunktet for amerikansk udenrigspolitik, ender man ofte med den opfattelse, at et skifte i Det Hvide Hus fører til store udenrigspolitiske kursændringer, og at disse kursændringer bliver mere radikale, hvis magten også er et skifte mellem de to partier. Da skiftet fra Bill Clinton til W. Bush var både et person- og et partiskifte, er det således ikke usædvanligt at opfatte kursændringen i amerikansk udenrigspolitik som en revolution.²⁴ Er denne opfattelse udgangspunktet for en analyse af forskellene mellem Obamas og Mitt Romneys udenrigspolitik, vil man derfor ofte ende med en opfattelse af et væsentligt udenrigspolitisk kursskifte. Men der findes også en lang tradition for en mindre doktrinær tilgang til amerikansk udenrigspolitik, som understreger en underliggende kontinuitet. Eksempelvis kan det være svært at se, påpeger Dmitri K. Simes, at den såkaldte W. Bush-doktrin var en revolution, da man så træk af den samme type udenrigspolitik under Bill Clinton.²⁵ Under Bill Clinton gennemførte USA eksempelvis et regimeskifte på Haiti, hvor man skubbede militærdiktaturet til side og genindsatte præsident Jean-Bertrand Aristide. I Irak indførte USA med britisk hjælp en flyveforbudszone og gennemførte i den forbindelse en serie af forebyggende angreb. I løsningen af konflikterne på Balkan valgte amerikanerne ofte at gå enegang. Forestillingen om et udenrigspolitisk kursskifte fra Clinton- til Bush-administrationen kan således fremlægges mere eller mindre dramatisk og er ofte politisk motiveret. Når man fremstiller amerikansk udenrigspolitik som præget af store udsving, er det nemt at miste fokus på den

underliggende kontinuitet, der præger amerikansk udenrigspolitik på tværs af forskellige administrationer.

Tilbage står man med et ubesvaret spørgsmål: Hvad skaber udsving eller forandringer i forvaltningen af den amerikanske *Grand Strategy*? Man kan overbevisende argumentere for, at der forekommer skift under indtryk af historiske begivenheder. Erfaringerne fra Vietnamkrigen eller invasionen af Irak skaber med udgangspunkt i denne logik spor, som præger den mere operationelle udmøntning af *The Grand Strategy*. Analysen af de udenrigspolitiske grupperinger hos demokraterne og republikanerne er således især foretaget med fokus på den måde, hvorpå de reagerer på de seneste 12 års erfaringer fra især Afghanistan og Irak.

Uanset hvilken vinkel man for tiden betragter amerikansk udenrigspolitik fra, er det tydeligt, at der er markante bevægelser hos både demokraterne og republikanerne, hvor forskellige grupperinger – traditionelle og nye – udviser en usædvanlig aktivitet i et forsøg på at dominere den udenrigspolitiske debat. Det er især krigen mod terror og erfaringerne herfra, der synes at skabe undertiden usædvanlige bevægelser i de to partier.

Udenrigspolitiske grupperinger hos demokraterne og republikanerne

Valgkampen mellem Obama og Romney afslørede, at der var en meget lille forskel i deres udenrigspolitiske opfattelse. Hos både demokraterne og republikanerne er der dog en række udenrigspolitiske grupperinger, som man skal være bekendt med, hvis man skal forstå den sikkerhedspolitiske kurs i USA. Den følgende gennemgang præsenterer for ansækelighedens skyld så få grupperinger som muligt.

Republikanerne

Efter to præsidentvalgnerlag og en stadig udbredt usikkerhed om fornuften i kursen både inden- og udenrigspolitisk under præsident George W. Bush gennemgår republikanerne i disse år en form for identitetskrise i et forsøg på at genfinde deres politiske identitet. Denne proces kaldes også *realignment* og giver sig udslag i mange forskellige bud på partiets kurs.²⁶

Laissez faire-libertarianere (*laissez-faire libertarians*)²⁷

Ron Paul (medlem af Repræsentanternes Hus fra Texas) og sønnen Rand Paul (senator fra Kentucky) repræsenterer en opfattelse af USA's rolle i verden, som har stor gennemslagskraft på partiets laissez faire-liberale fløj. De er fortalere for en slags libertarianisme, der har rødder i anarkisme og klassisk liberalisme. Trods en begrænset opbakning ud over fra en meget loyal gruppe af følgere sætter de et markant aftryk på den interne debat i Det Republikanske Parti. Primærvalgene til præsidentvalget i 2012 afslørede, at Ron Pauls budskab nåede langt uden for basen i partiet, men også, at budskabet adskilte sig så meget fra alle andre kandidaters, at det aldrig ville kunne fungere som andet end et mindre korrektiv til debatten. Et af kernepunkterne i Ron og Rand Pauls filosofi er at bringe USA tilbage til sit udgangspunkt og nærmere den meget mindre centralmagt, der fandtes ved nationens fødsel. Også udenrigspolitisk bør USA ifølge Ron og Rand Paul agere som en småstat og lytte til det råd, George Washington gav, da han gik af, nemlig at USA ikke bør lade sig engagere forpligtende i omverdenen. Denne position kaldes alt efter temperament isolationisme eller noninterventionisme. Selvom Ron Paul snart vil trække sig tilbage fra amerikansk politik, vil Rand Paul søge at videreføre de principper for en libertariansk udenrigspolitik, som Ron Paul formulerede i 2010 og gentog i 2012.²⁸ Positionen er ikke ny hos republikanerne, men selvom den har rødder tilbage til partiets fødsel, har den altid været meget personafhængig. Ron og Rand Paul og tidligere Patrick Buchanan (tidligere rådgiver for præsident Richard Nixon) har med stor dygtighed repræsenteret synspunkterne.

Hovedpunkter:

- **Massive nedskæringer i USA's forsvar.** Laissez faire-libertarianerne er ikke enige om, hvad massive nedskæringer af budgettet betyder. For nogle er der tale om, at USA reelt sigter mod ikke at være den stærkeste militærmagt i verden, men blot blandt de stærkeste. For andre, som eksempelvis Ron Paul, betyder massive nedskæringer, at man vender tilbage til et militærbudget som det, man havde før krigen mod terror.
- **Nedlæggelse af USA's system af baser over hele verden.** Den amerikanske tilstedeværelse i mange lande er dyr og garanterer samtidig, at USA bliver en del af de mange konflikter, som laissez faire-libertarianere opfatter som unødvendige, fordi de dræner USA's økonomi uden at tjene USA's interesser.
- **Tilbagetrækning af militæret til USA.** Siden Ronald Reagans invention i Libanon i 1981 har Ron Paul eksempelvis argumenteret for, at USA skal holde op med at blande sig i andre landes interne anliggender.²⁹ Denne opfattelse af USA's rolle i verdenssamfundet er generel for laissez faire-libertarianere.
- **Ophør med at betragte USA som den primære beskytter af det globale fællesskab.** Når laissez faire-libertarianere argumenterer for, at USA skal trække sig tilbage fra verdens brændpunkter og bruge færre midler på militæret, skyldes det, at de grundlæggende afviser USA's rolle som verdens politibetjent. Det kan indimellem være vanskeligt at se, om det også betyder, at de er imod USA's rolle som beskytter af det globale fællesskab. For mange laissez faire-libertarianere vil de to synspunkter dog være logisk forbundne.
- **Annullering af en række af USA's allianceforhold.** For laissez faire-libertarianere fører USA's allianceforhold til, at man lader andre nationer bestemme, om man skal i krig.³⁰ Som følge af denne logik ønsker man at træde ud af FN.
- **Opgør med den militær-industrielle sektor.** Siden præsident Dwight D. Eisenhowers berømte formaning om, at man skulle holde øje med udviklingen af den militær-industrielle sektor, har der blandt laissez faire-libertarianere været et udtalt ønske om et opgør med denne.³¹ Argumentet er, at en stor stående hær og en omfattende industri, der forsyner den, vil få utilsigtet politisk indflydelse på USA's sikkerhedspolitik.

Styrker:

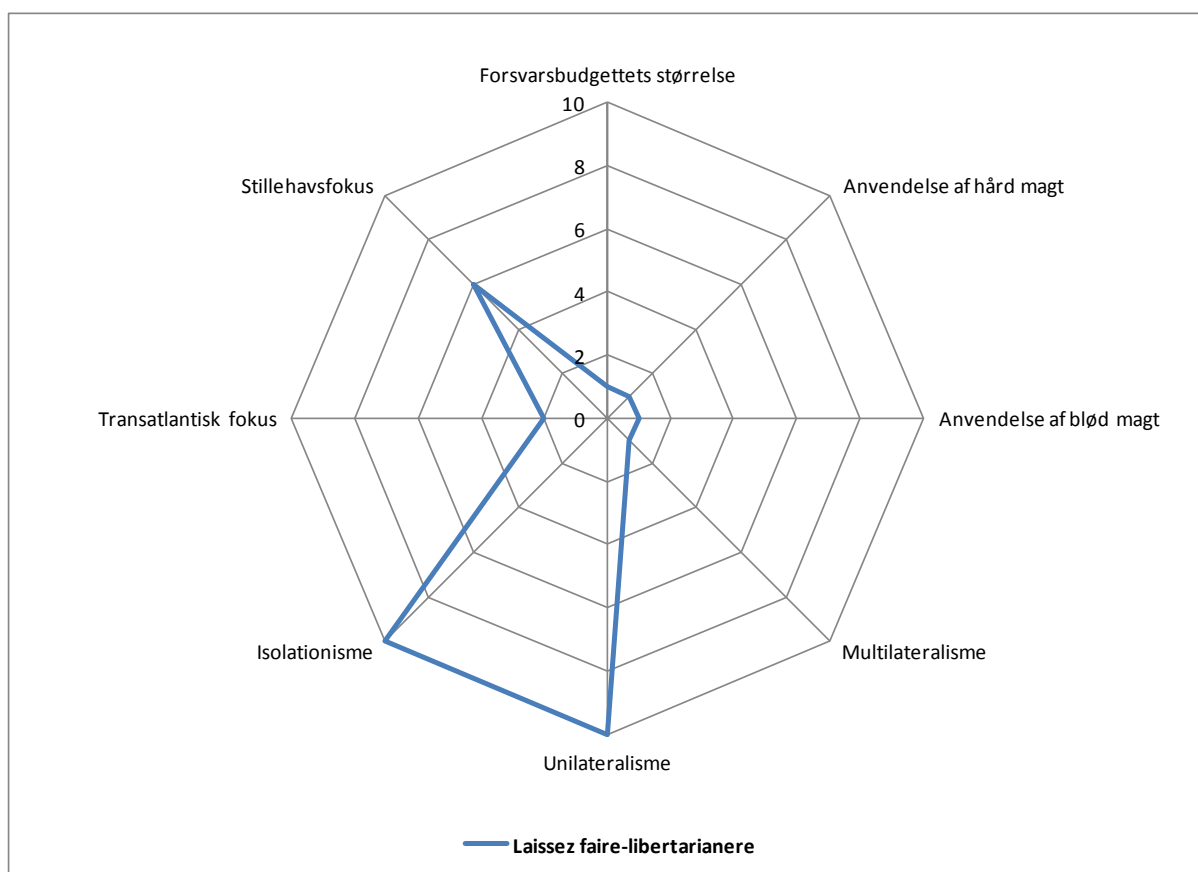
- Har stor gennemslagskraft i medierne
- Betragtes som det mest markante opgør med Bush-æraen.
- Har en meget loyal base.

Svagheder:

- Har ingen mulighed for at blive republikanernes officielle udenrigspolitik, da gruppen er alt for marginaliseret i partiet. Gruppen skal vinde flertallet i partiet for at opnå en reel ændring af republikanernes politik. Ser man på opbakningen til gruppen ved de seneste 30 års valg – især primærvalg – er dette et utænkeligt scenarie.

I et edderkoppediagram kan laissez faire-libertarianernes position illustreres som i figur 1.³²

Figur 1: Laissez faire-libertarianere

Dyb interventionisme (deep interventionism)

Med udgangspunkt i det nære venskab mellem John McCain (senator fra Arizona) og Lindsey Graham (senator fra South Carolina) er en af de mest indflydelsesrige

udenrigspolitiske grupperinger i Det Republikanske Parti opstået. Ingen i partiet har samme adgang til medierne som de to, når det gælder udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Hovedpunkter:

- **Øgede militærbudgetter.** Grundlaget for USA's sikkerhedspolitik er forsvaret. Skærer man i militærbudgettet, eller lader man det udvikle sig neutralt, vil man opfordre rivaler (Rusland og Kina) til at udfordre USA. Jo højere militærbudget, des færre geostrategiske udfordringer.
- **Intervention i Syrien.** Dyb interventionisme-argumentet for at intervenere i Syrien er udelukkende moralsk. McCain, Graham og Joseph Lieberman beskrev rationalet på følgende måde: "The Syrian people are outmatched. They are outgunned. They are confronting a regime whose disregard for human dignity and capacity for sheer savagery is limitless."³³
- **Større engagement i Afghanistan og Irak.** Dyb interventionisme argumenterer for, at man vandt krigen i Irak og Afghanistan, men nu er i færd med at tabe freden, fordi Obama-administrationen har trukket hæren ud af Irak og er i færd med at gøre det samme i Afghanistan.³⁴
- **Mere aggressiv kurs over for Iran.** Obama-administrationens forsøg på at komme i dialog med Iran opfatter man som et tegn på svaghed. Iran skal inddæmmes, trues og ikke være i tvivl om, at konsekvensen af et fortsat forsøg på at udvikle a-våben vil være et amerikansk angreb.
- **Øget pres på Ægypten og Libyen.** Det arabiske forår skaber uforudsete udfordringer for amerikanske interesser i regionen. Det betyder blandt andet, at det er svært effektivt at inddæmme Iran, og at Israels status er mere usikker. Det bedste modtræk er at lægge pres på Libyen og især Ægypten for at sørge for, at det arabiske forår ikke bliver en direkte udfordring af amerikanske interesser.
- **Udenrigspolitisk samarbejde med demokraterne.** Selvom især McCain og Graham kan være meget kritiske over for Obama-administrationen, skal man ikke undervurdere deres underliggende ønske om at opnå et bredt mandat for amerikansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.
- **Bevarelse af en meget aktivistisk udenrigspolitik hos republikanerne.** Dybe interventionister nærer en frygt for, at isolationisme langsomt igen skal komme til at præge republikanernes politik.

Styrker:

- Grupperingen har stor national medie gennemslagskraft.
- Ingen republikanere bryder sig om konflikter med de dybe interventionister.

Svagheder:

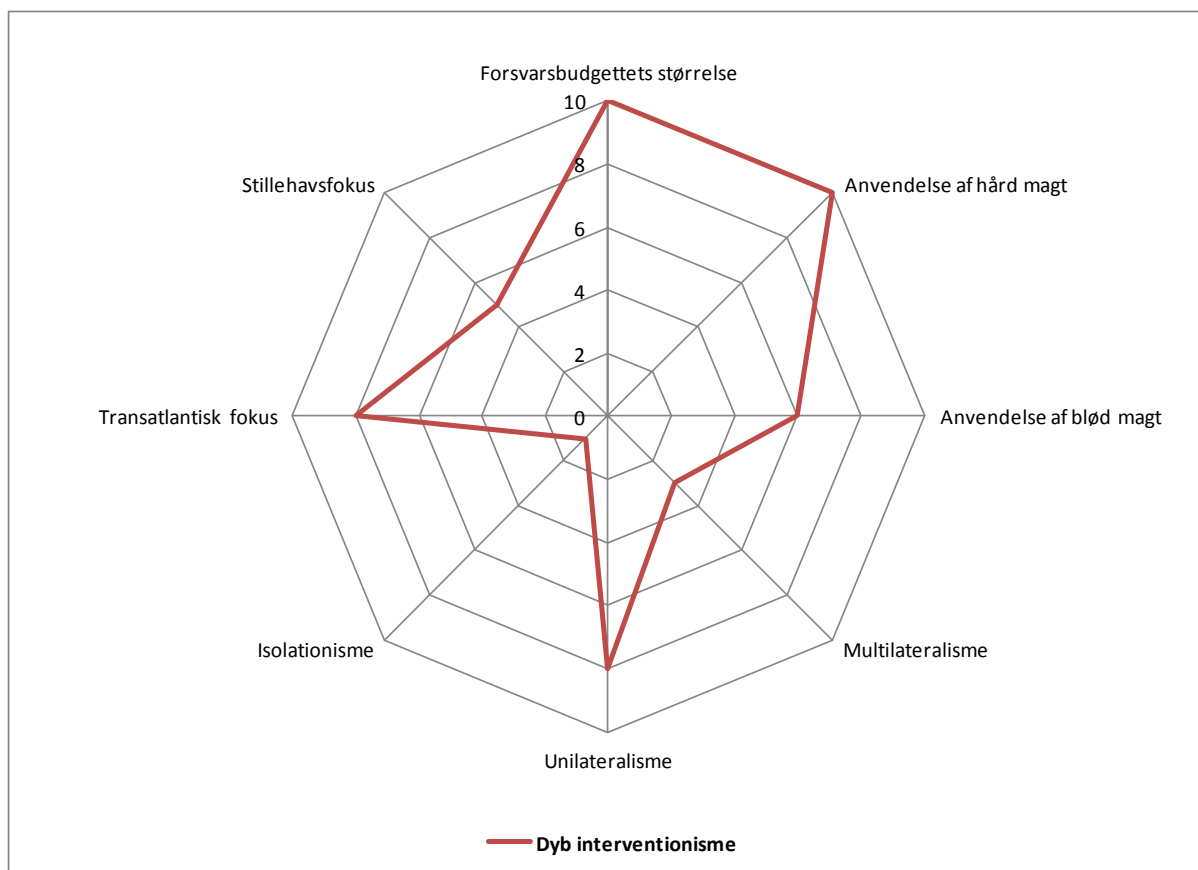
- Grupperingen har begrænset folkelig opbakning.
- Ressourcekrævende aktivistisk udenrigspolitik minder for mange – også hos republikanerne – om politikken under George W. Bush.
- Den bagvedliggende ide er meget svær at afkode.

Den kritiske høring i Senatet om forsvarsminister Chuck Hagel og den vedvarende kritik af den dengang potentielt nye udenrigsminister Susan Rices håndtering af angrebet på det amerikanske konsulat i Benghazi har understreget, at det politisk er meget omkostningsfuldt for både demokrater og republikanere at komme på kollisionskurs med McCain og Graham. De fleste i Det Republikanske Parti afstemmer deres position med de to senatorer, og det samme gør sig gældende for mange demokrater.

I diskussionen om *the sequester*³⁵ er det blevet tydeligt, at der er andre magtfulde republikanere, der holdningsmæssigt ofte ligger meget tæt på McCain og Graham. En af dem er den magtfulde formand for House Armed Services Committee, Howard "Buck" McKeon (medlem af Repræsentanternes Hus fra Texas), der er ansvarlig for tilsynet med forsvarsbudgettet.³⁶ En anden er Ileana Ros-Lehtinen (medlem af Repræsentanternes Hus fra Florida), der i sin iver efter at angribe Obamas udenrigspolitik ofte ligger tæt på McCain og Graham. Især med hensyn til Syrien-spørgsmålet, hvor hun som McCain og Graham mener, at USA burde gå forrest i kampen mod Assad-styret.³⁷ Det var interessant at se, hvordan Romney hurtigt ændrede sit syn på USA's rolle i Syrien efter samlede udmeldinger fra McCain, Graham og Ros-Lehtinen.

I et edderkoppediagram kan dyb interventionisme-positionen illustreres som i figur 2.

Figur 2: Dyb interventionisme

New England-realisme (New England realism)

New England-realisterne er en meget indflydelsesrig gruppe, hvis udenrigspolitiske forståelse går tilbage til Henry Kissinger, der introducerede realisme (eller realpolitik) for præsident Nixon. Gruppen er stor og tæller især en række ældre medlemmer, der taler med stor vægt hos republikanerne. Der er ofte tale om markante personligheder, hvilket betyder, at de udgør en meget diffus gruppe, der ikke i særlig høj grad samarbejder. Følgende personer er centrale i gruppen:

- **Henry Kissinger** (tidligere udenrigsminister): At Kissinger trods sin alder stadig er betydningsfuld, ses blandt andet af den effekt, hans seneste bog om Kina havde på debatten blandt udenrigspolitiske tænkere hos republikanerne.³⁸ Både Bush og Richard Cheney anvendte ham som rådgiver, da missionen i Irak kom i vanskeligheder. Kissinger har direkte adgang til samtlige medier i USA, og desuden har han stadig et meget stort internationalt netværk.
- **Richard Haass** (President for Council of Foreign Relations (CFR)): Som viceudenrigsminister i Bush-administrationen advokerede Haass for en mere

realismeorienteret udenrigspolitisk dagsorden. Som leder af CFR har han fortsat denne kurs som et slet skjult opgør med de neokonservative hos republikanerne.³⁹ Haass er i dag en af mest indflydelsesrige tænkere hos republikanerne og blev af mange betragtet som en meget seriøs kandidat til posten som udenrigsminister, hvis Romney havde vundet valget.⁴⁰

- **Brent Scowcroft** (tidligere national sikkerhedsrådgiver): Scowcrofts andel i at rådgive præsident Bush under Sovjetunionens kollaps og hans tid som sikkerhedspolitisk rådgiver for både Gerald Ford og Bush har givet Scowcroft et uvurderligt netværk og stor anseelse ikke blot hos politikere og akademikere, men også hos journalister. Anseelsen er så stor, at der også lægges mærke til det, han ikke gør, som da han eksempelvis ikke gav sin støtte til Romneys kandidatur.⁴¹ Scowcroft har ofte brudt med republikanerne og ses af mange som indbegrebet af en centerposition, der ønsker en tilbagevenden til tiden, hvor udenrigspolitiske emner ikke blev brugt i en indenrigspolitisk kontekst.

Realismepositionen er både en selvstændig institution i amerikansk sikkerhedspolitik og en lettere diffus gruppe, der er meget afhængig af, hvad de enkelte aktører fokuserer på.

Hovedpunkter:

- **USA skal prioritere sin udenrigspolitiske indsats.** Realisterne er ikke enige om, hvad fremtiden bringer, men er enige om, at USA bedst imødegår fremtidens udfordringer ved at foretage en stram prioritering af sin udenrigspolitiske indsats. Haass har eksempelvis argumenteret for, at USA's magt er aftagende, og at vi bevæger os mod en nonpolær verden, hvor magten er så spredt, at den ikke længere er koncentreret hos få nationer.⁴² Kissinger mener derimod, at USA vil være den dominerende magt i mange år fremover, men at dette afhænger af, hvordan USA håndterer Kinas vækst og sikrer sig, at der ikke opstår en ny kold krig mellem USA og Kina.⁴³ Den underliggende logik hos realisterne er derfor, at tidens udfordringer – specielt efter krigen mod terror (som næsten alle realister finder dårligt forvaltet og overvejende unødvendig) – kræver en mindre åben *Grand Strategy* og en stram prioritering af de udenrigspolitiske mål.
- **Amerikansk sikkerhedspolitik skal fokusere mere direkte på amerikanske interesser.** Denne pointe er en selvfølge for dem, der tænker sikkerhedspolitik i kølvandet på afspændingen og Hans J. Morgenthau. Krigen mod terror og den lethed,

med hvilken realisterne i Det Republikanske Parti blev udmanøvreret, har dog radikaliseret dette standpunkt til en forestilling i visse kredse (især omkring Haass) om, at USA har nået sit magtklimaks og nu befinder sig i sit magtens efterår. Irak-krigen opfattes som ”a war of choice,” der ødelagde muligheden for, at missionen i Afghanistan (”a war of necessity”) kunne blive en succes.⁴⁴ Havde Bush-administrationen i stedet fokuseret mere direkte på amerikanske interesser, ville USA have været i en meget bedre forfatning i dag.

- **USA’s sikkerhedspolitiske historie er knyttet til Europa, men USA’s fremtid bliver bestemt af, hvordan man håndterer Asien.** Det bør amerikansk udenrigspolitik afspejle.
- **Andre stormagters interesser er vigtigere end småstaters.** Ud over at være klassisk realpolitik betyder denne iagttagelse, at USA bør tænke mere på relationerne til Kina og Rusland end til mindre betydningsfulde lande og deres problemer.
- **Rygraden i amerikansk sikkerhedspolitik er både et stærkt militær og et aktivt diplomatisk netværk.** Realisterne opfatter mange af USA’s problemer i nyere tid som et produkt af en skævhed i magtforholdet mellem Pentagon og U.S. Department of State, hvor førstnævnte har været alt for fremtrædende. Er der balance mellem disse institutioner, vil man søge at løse problemer diplomatisk, før andre midler kan komme på tale.
- **Doktriner og alliancer er vigtige, men kan føre til uhensigtsmæssige udenrigspolitiske aktiviteter.** Realister er generelt ikke begejstrede for doktriner, der, ud over at de ofte har et idealistisk sigte, også begrænser mulighederne for at føre realpolitik.
- **Kina bør i højere grad behandles som en potentiel strategisk partner end en rival.** Klassisk realisme går ind for at fokusere sin energi der, hvor fremtidens udfordringer opstår. Håndteret korrekt er Kina en stor strategisk gevinst for amerikanske interesser.⁴⁵ USA kan med andre ord få det Kina, USA vil have. Omtaler man konsekvent Kina som en farlig rival, bliver Kina netop det. Taler man derimod om Kina som en nær partner, kan Kina også blive dette.
- **De sidste ti års politik i Mellemøsten er i store træk fejlslagen.** Denne opfattelse har rødder i det synspunkt, at USA, fordi landet i årene med W. Bush som præsident ikke havde styr på sine prioriteter, er endt i en paradoks situation: Da det for ti år siden ikke var nødvendigt at engagere sig dybt i Mellemøsten, gik man ind med alt for

mange ressourcer og tropper og for lidt diplomati. I dag, hvor man ønsker at frigøre sig fra Mellemøsten til fordel for Stillehavet, kan man ikke fokusere på Stillehavet, fordi det arabiske forår, Libyen-missionen, Irans kernevåbenprogram og borgerkrigen i Syrien fastholder USA i Mellemøsten.⁴⁶

Styrker:

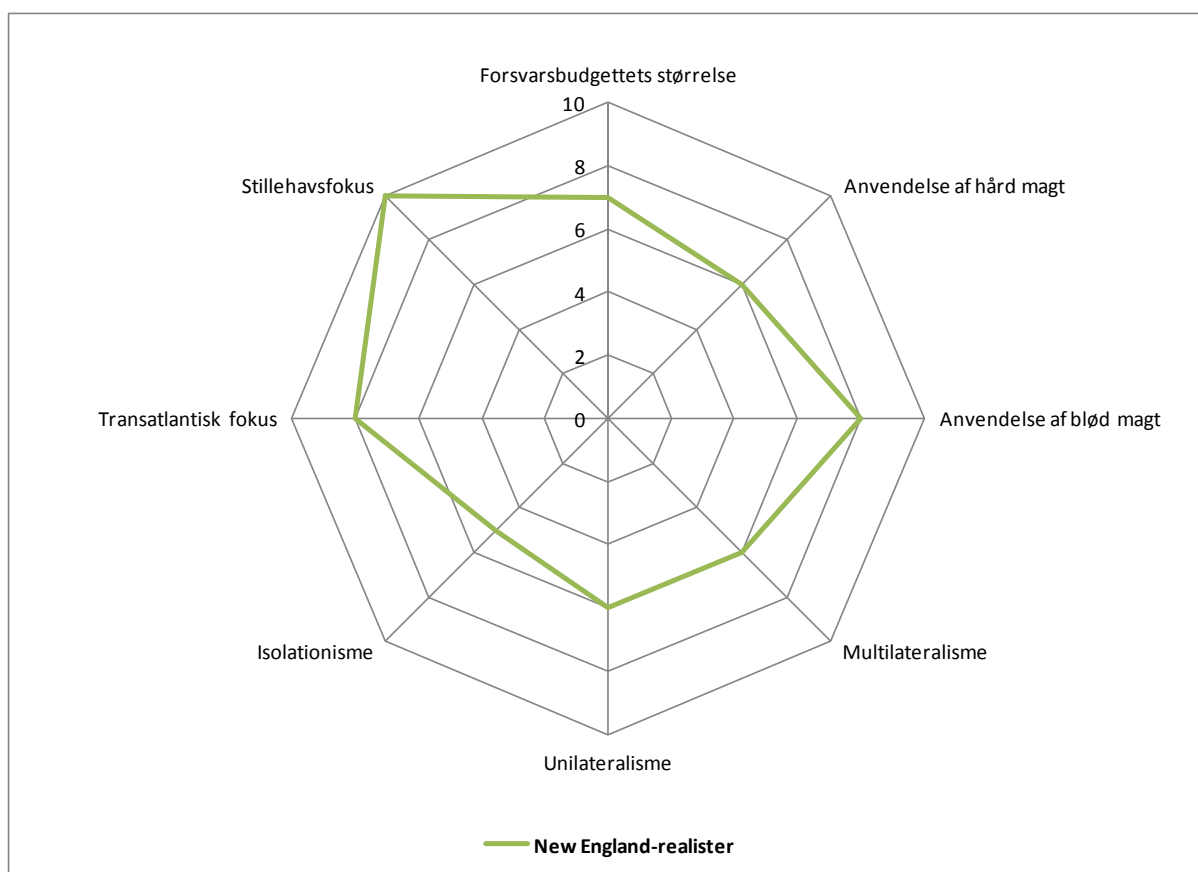
- Grupperingen har meget stor gennemslagskraft i medierne.
- Grupperingen har et stærkt nationalt og globalt netværk.
- Republikanske kandidater kommer nemt i vanskeligheder uden støtte fra denne gruppering.

Svagheder:

- Grupperingen medlemmer har generelt en meget høj alder og trænger til nye ansigter udadtil.
- Grupperingen har ikke været dygtig nok til at få den næste generation af realister placeret i de vigtigste udenrigs- og sikkerhedspolitiske institutioner.
- Grupperingen har en tendens til en nærmest hybrisprovokerende tro på deres egne argumenter og blev overraskende nemt udmanøvreret af de neokonservative i præsident Bushs første embedsperiode.

I et edderkoppediagram kan New England-realisternes position illustreres som i figur 3.

Figur 3: New England-realister

Pragmatisk idealisme (pragmatic idealism)

Den neokonservative dagsorden prægede Bushs første embedsperiode, men blev blæst til fuld retræte, da missionen i Irak kørte af sporet især i 2004. Condoleezza Rice udfyldte tomrummet efter de neokonservative med en mere nedtonet udgave af den idealisme, der havde præget de neokonservative, nemlig den pragmatiske idealisme.⁴⁷ Rices synspunkt er, at man skal bevare klare idealistiske mål, men søge at nå disse på en mere pragmatisk måde. Eksempelvis ved at bevæbne oprørerne i Syrien, men ellers afholde sig fra et mere omkostningstungt engagement. Politiske sværvægttere som Colin Powell (USA's 65. udenrigsminister) og James A. Baker III (USA's 61. udenrigsminister) hører også til i denne lejr. Positionen blev formuleret af Powell allerede i 2004.⁴⁸

Hovedpunkter:

- **USA er stadig den uundværlige nation.** Pragmatisk idealisme er et ønske om at reetablere et udgangspunkt for amerikansk udenrigspolitik, der ikke underkender forestillingen om USA som den exceptionelle nation. Man ser stadig USA som den vigtigste positive kraft i verden. Denne position blev delvist kompromitteret af det

neokonservative projekt, men et opgør med neokonservatismen må ikke føre til, at man helt giver slip på denne type idealisme.

- **USA bør bevare klare idealistiske udenrigspolitiske mål, men have en klar prioritering baseret på prisen i materiel og mandskab.** Hos pragmatiske idealister er der et ønske om at vende tilbage til dyderne fra Powell-doktrinen (der til forveksling minder om Weinberger-doktrinen), hvor man havde stærke og ambitiøse udenrigspolitiske mål, men ikke investerede sine ressourcer og sine soldater hovedløst. En del af problemet med neokonservatismen var, at den ikke ejede et klart begreb for at prioritere og økonomisere sin indsats.
- **Der bør være meget mere fokus på blød magt end på militærmagt.** Det var ikke så meget mål som midler, der var problemet med den neokonservative dagsorden i krigen mod terror. USA kan nå mange af sine mål via soft power og vil få sin udenrigs- og sikkerhedspolitiske dagsorden undermineret, hvis man kun benytter sig af militærmagt. Powell støttede eksempelvis troppeforøgelsen (*the surge*) i Irak (selvom han mente, den kom for sent), men var en fortaler for, at man samtidig øgede brugen af soft power.⁴⁹
- **Hvis USA har et for omfattende internationalt engagement, vil det underminere USA's økonomi og dermed underminere landets position i verden.** Udgangspunktet for pragmatisk idealisme er netop, at man ikke er så aktiv udenrigspolitisk, at man ikke kan nå sine mål. De pragmatiske idealister mener, at det aktuelt er tilfældet, fordi USA under de neokonservative var drevet af en blind idealisme. Idealismen skal derfor afstemmes med en pragmatisme, så USA bruger sine ressourcer hensigtsmæssigt. Baker beskriver balancegangen således: "A foreign policy simply rooted in values without a reasonable rationale of concrete interests will not succeed. But our foreign policy will also fail if it too narrowly focuses on the national interest and disregards the role that democratic ideals and human rights play in establishing a more secure world."⁵⁰
- **Der bør lægges mere vægt på multilateralt samarbejde.** Et af hovedproblemerne, ikke blot i Irak, men også i Vietnam, var, at USA ikke havde opbakning fra flere af sine vigtigste allierede. Derfor ansporede Powell præsident Bush til at opnå et mandat fra FN før invasionen af Irak i 2003.

Styrker:

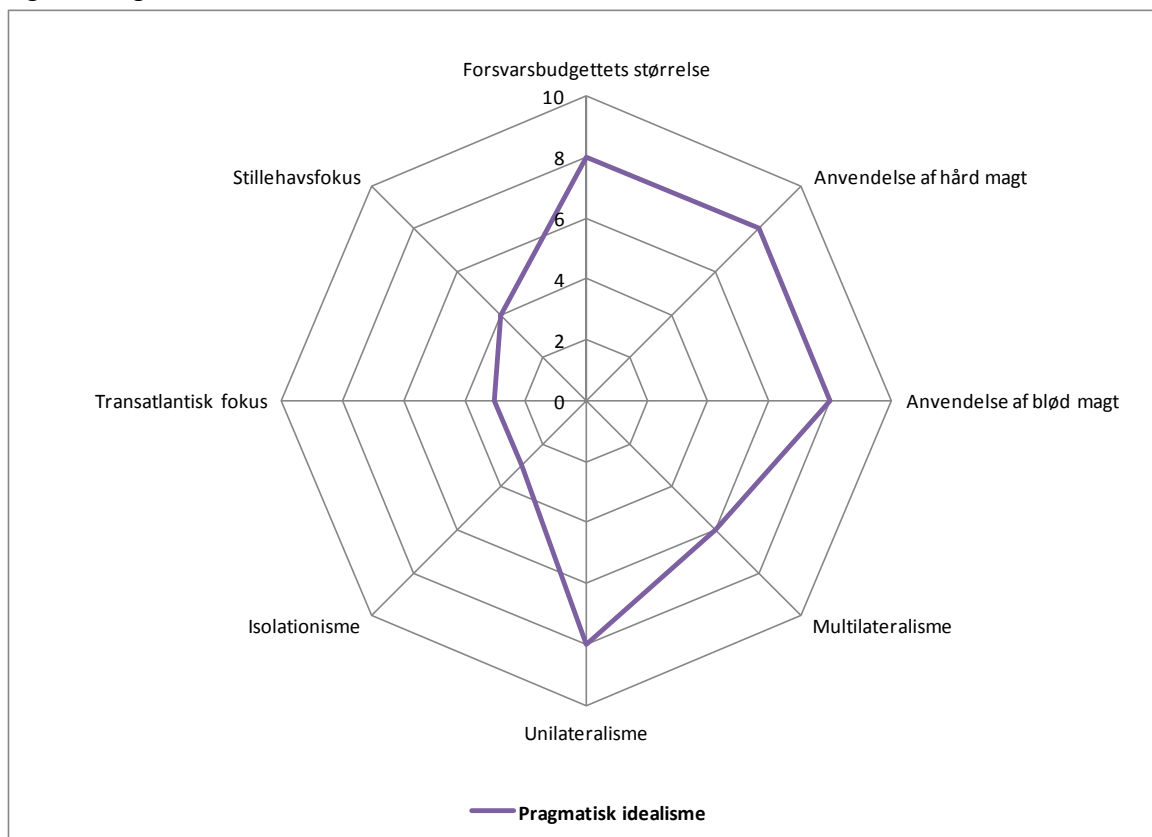
- Rice nyder opbakning fra mange kredse i og uden for partiet og ligger så tæt på Hillary Clintons udenrigspolitiske position, at en alliance mellem de to alene ville udgøre et væsentligt bud på et forlig om udenrigspolitikken mellem demokrater og republikanere.
- Rice er en af de mest politisk attraktive republikanere, da hun vurderes at have bred appel i begge partier.
- Rice vurderes at have stærk institutionel støtte fra både U.S. Department of State og Pentagon.

Svagheder:

- Rice er i manges optik stadig for nært forbundet med præsident George W. Bushs udenrigspolitiske eftermæle.
- Rice har ikke virket særlig interesseret i at have en stærk udenrigspolitisk profil.

I et edderkoppediagram kan pragmatisk idealisme-positionen illustreres som i figur 4.

Figur 4: Pragmatisk idealisme

Neokonservative (neoconservatism)

Selvom den neokonservative gruppe kun i en relativt kort periode (september 2001 – juni 2004) dominerede republikanernes udenrigspolitik, findes den stadig, dog i stærkt svækket form. Cheney (USA's 46. vicepræsident) og John Bolton (USA's 25. ambassadør i FN) er blandt de sidste neokonservative fra Bush-administrationen, der uden at vakle forsvarer den politik, der blev ført i perioden september 2001 – juni 2004. Det ironiske er, at Cheney tidligere var ret traditionel New England-realist.

De andre neokonservative er enten så ukendte, at de ikke er berettiget til at blive nævnt, eller også har de ændret standpunkt. Tilbage er dog nogle stykker, der er værd at nævne (som så rettelig burde betegnes neoneokonservative). Vigtigst er William Kristol (redaktør af Weekly Standard) og Robert Kagan (analytiker). Selvom Kristol flere gange har satset på den forkerte kandidat (hhv. Sarah Palin og Ron Paul), har han demonstreret sin evne til at præge partiets udenrigspolitik, senest da han angreb Romneys mangel på samme.⁵¹ Angrebet afstedkom en prompte korrektion fra Romney.

Kagan har relanceret sig selv som bindeleddet mellem de neokonservative og andre grupper i partiet, såsom den vigtigste republikanske udenrigspolitiske gruppe, nemlig den, der er anført af Robert Zoellick, som formulerede Romneys udenrigspolitiske program. Det er især Kagans fortjeneste, at de neokonservative nu har sat den dagsorden, at USA's forfald er en myte, og at det bør være Det Republikanske Partis mål, at denne forestilling forbliver en myte.⁵²

Hovedpunkter:

- **Krigen mod terror er stadig central i amerikansk udenrigspolitik.** De tilbageværende neokonservative forsvarer ikke blot krigen mod terror som det centrale mål for amerikansk udenrigs- og sikkerhedspolitik, men også måden, den blev udkæmpet på.⁵³ Det er deres overbevisning, at denne kurs skal fortsættes, hvis man ønsker den bedst tænkelige beskyttelse mod nye terrorangreb.
- **USA skal være dybt engageret i verden og indse, at landet kan dominere verdens udvikling, men ikke dominere verden.** Særligt Kagan mener, at den oprindelige udgave af det neokonservative projekt var for omfattende, og at USA må søge en mere modereret udgave af sine idealistiske ønsker om at sprede idealerne fra den amerikanske oplysningstid til resten af verden. I Kagans optik er der mere end nogensinde brug for den (modererede) neokonservative dagsorden, da historien

hverken er slut eller nærmere et kantiansk ideal. Verden er derimod på vej ind i en fase, hvor vi ifølge Kagan oplever, at totalitære systemer vender tilbage.⁵⁴

- **USA er ikke i forfald, og USA's sikkerhedspolitik er det vigtigste værktøj til at modvirke dette.** De neokonservative afviser enhver forestilling om forfald. Kagan argumenterer for, at disse analyser er baseret på løse fornemmelser, der ikke kan underbygges.⁵⁵ Hvis man derimod ser på USA's økonomi, så har den ifølge Kagan gennem de sidste 40 år konstant udgjort samme andel af verdensøkonomien.
- **Alle andre udenrigspolitiske grupperinger har ikke indset alvoren i USA's position i verden og alvoren af at udfordre denne.** De neokonservative mener, at der er en udbredt tendens i amerikansk politik til at undervurdere den farefulde position, USA stadig befinder sig i. I denne forbindelse har Bolton eksempelvis gjort opmærksom på, at droneprogrammet er et af de få forsonende træk ved Obamas udenrigspolitik, da han ser det som en videreførelse af politikken i Bush-årene.⁵⁶
- **Der finder stadig et civilisationssammenstød sted i international politik, hvor Kina og Rusland udgør en farlig modvægt til USA.** Hovedpointen i Kagans seneste pamflet er netop, at vi er på vej ind i en fase, hvor vi kan iagttage et temmelig traditionelt civilisationssammenstød, hvor Kina og Rusland følger en traditionel afbalanceringsstrategi og forsøger at danne en modvægt til USA.⁵⁷

Styrker:

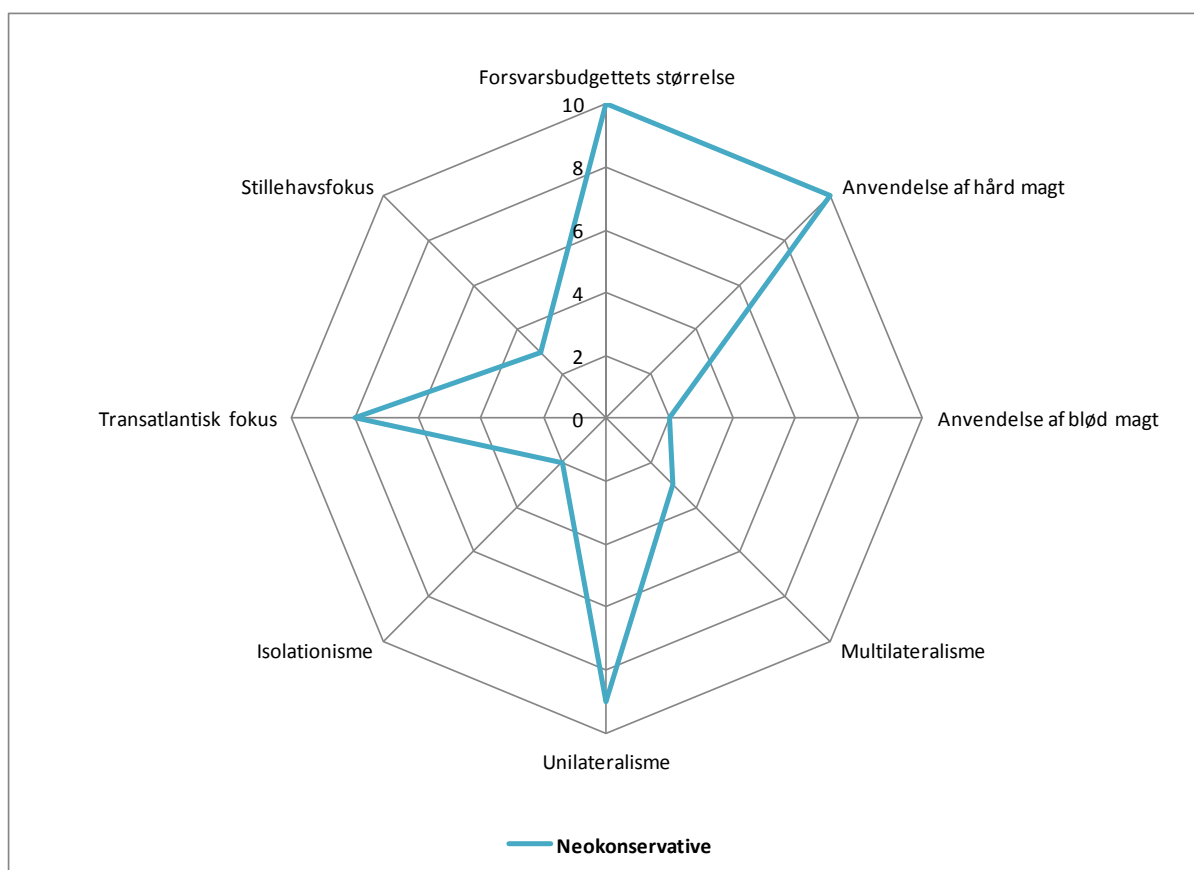
- Grupperingen har med en vis succes fået dele af sin dagsorden eksporteret til gruppen omkring Zoellick.

Svagheder:

- Ingen i Det Republikanske Parti med politiske ambitioner tør komme de neokonservative for nær.
- Grupperingen har mistet legitimitet, i takt med at missionerne i Afghanistan og Irak mistede folkelig opbakning.

I et edderkoppediagram kan de neokonservatives position illustreres som i figur 5.

Figur 5: Neokonservative

Neøkonomer (neoeconomics)

Da Romney samlede det hold, der skulle håndtere det udenrigspolitiske aspekt i forbindelse med hans præsidentkandidatur, valgte han Robert B. Zoellick til at lede gruppen. Zoellick var viceudenrigsminister i perioden 2005-06 og var blandt de mest aktive i Bush-administrationen, hvad angik et opgør med de neokonservative. Det førte derfor selvfølgelig til neokonservativ bekymring, da Romney pegede på netop Zoellick.⁵⁸ Romney tabte valget, men det gør ikke valget af Zoellick som Romneys udenrigspolitiske rådgiver anakronistisk. Romney var generelt uinteresseret i udenrigspolitik og skulle bruge en, der sikrede en udenrigspolitisk ligevægt. Den position, Zoellick repræsenterer, er i dag den stærkeste hos republikanerne, da den både er et brud med neokonservatismen samt den dominerende dagsorden hos demokraterne og et bud på en revideret *Grand Strategy*. Budskabet er, at når USA bliver for idealistisk i sin udenrigspolitik, bliver landet alt for ofte inddraget i økonomisk bekostelige missioner. Løsningen er dog ikke at blive realist, men i højere grad at lade sig inspirere af den position, der kaldes *economism* eller *trade-first*.⁵⁹ Zoellick er absolut central inden for denne position.

Hovedpunkter:

- **En stærk økonomi er fundamentet for amerikansk sikkerhedspolitik, og handelsrelateret udenrigspolitik er derfor vigtigere end andre former for udenrigspolitik.** Neoøkonomerne ser USA's økonomi som omdrejningspunktet for landets placering i verden. Zoellick har forklaret, at ikke blot vil "the United States will lose identity if it loses economic dynamism," men politikerne skal også indse, at USA's magt i verden udelukkende er baseret på landets økonomiske styrke.⁶⁰ Denne radikalisering af økonomiens betydning for USA's udenrigs- og sikkerhedspolitik markerer en skærpelse i forhold til den skole, der traditionelt har betragtet USA's udenrigspolitik fra en økonomisk synsvinkel.⁶¹ Zoellicks pointe er desuden den, at der intet meningsfuldt skel er mellem USA's økonomi og USA's sikkerhedspolitik.⁶²
- **Kina skal derfor ses både som en partner og som en trussel.** Neoøkonomerne ser ikke kun Kina som en rival, hvis vækst på længere sigt vil medføre et sammenstød med USA, men fokuserer lige så meget på, at handlen med Kina gør begge parter rigere og muliggør en fremtid, hvor USA og Kina muligvis kan være meget tættere partnere end i dag.⁶³
- **Kina skal bringes ind i det internationale samfund som en aktiv bidragsyder.**⁶⁴ Hvis USA forfølger en kurs, hvor man udelukkende opfatter Kina som en rival, så vil Kina sikkert blive en sådan, men hvis man behandler Kina som en strategisk partner, kan man på sigt gøre Kina til en vigtig bidragsyder i det internationale arbejde. Zoellick har opsummeret problemstillingen således: "China is big, it is growing, and it will influence the world in the years ahead. For the United States and the world, the essential question is – how will China use its influence. To answer that question, it is time to take our policy beyond opening doors to China's membership into the international system: We need to urge China to become a *responsible stakeholder* in that system. China has a responsibility to strengthen the international system that has enabled its success. In doing so, China could achieve the objective identified by Mr. Zheng: "to transcend the traditional ways for great powers to emerge.""⁶⁵
- **Demokraterne tager slet ikke omstillingen til fokus på Stillehavsområdet alvorligt nok. Der skal investeres meget mere i denne proces.** Alle økonomiske fremskrivninger viser, at Asiens økonomi vil udgøre en større og større andel af verdensøkonomien. Neoøkonomer som Zoellick eller den tidligere republikanske præsidentkandidat Jon Huntsman mener, at demokraterne (og mange i deres eget

parti) slet ikke forstår vigtigheden af, at USA får sin sikkerhedsstrategi i Asien på plads så hurtigt som muligt. Også selvom dette medfører en relativ nedvurdering af Europa.

- ***The Grand Strategy* er kun en meningsfuld udenrigspolitisk ramme, hvis den ledsages af en høj grad af taktisk fleksibilitet.**⁶⁶ Hos neoøkonomerne finder man et klart opgør med både krigen mod terror og idealismen fra de år, hvor denne krig er blevet kæmpet. I stedet bør republikanerne føre en mindre doktrinær og mere realismeorienteret udenrigs- og sikkerhedspolitik. Dan Drezner formulerer det således: "Eisenhower, Richard Nixon, and Reagan was strongly anticommunist, but these presidents took foreign policy seriously and executed their grand strategies with a healthy degree of tactical flexibility. Since 9/11, however, Republicans have known only one big thing – the "global war on terror" – and have remained stubbornly committed to a narrow militarized approach. Since the fall of Baghdad, moreover, this approach has produced at least as much failure as success."⁶⁷
- **Frihandel er den mest effektive form for sikkerhedspolitik, der findes.** Neoøkonomerne er dogmatiske tilhængere af frihandel og mener, at der næsten ikke findes et problem i verden, som ikke kan løses med mere frihandel. Derfor er deres svar på det svækkede transatlantiske bånd at skabe en stor frihandelszone, som inkluderer alle de nationer, der var omfattet af det lidt diffuse begreb Vesten.⁶⁸

Styrker:

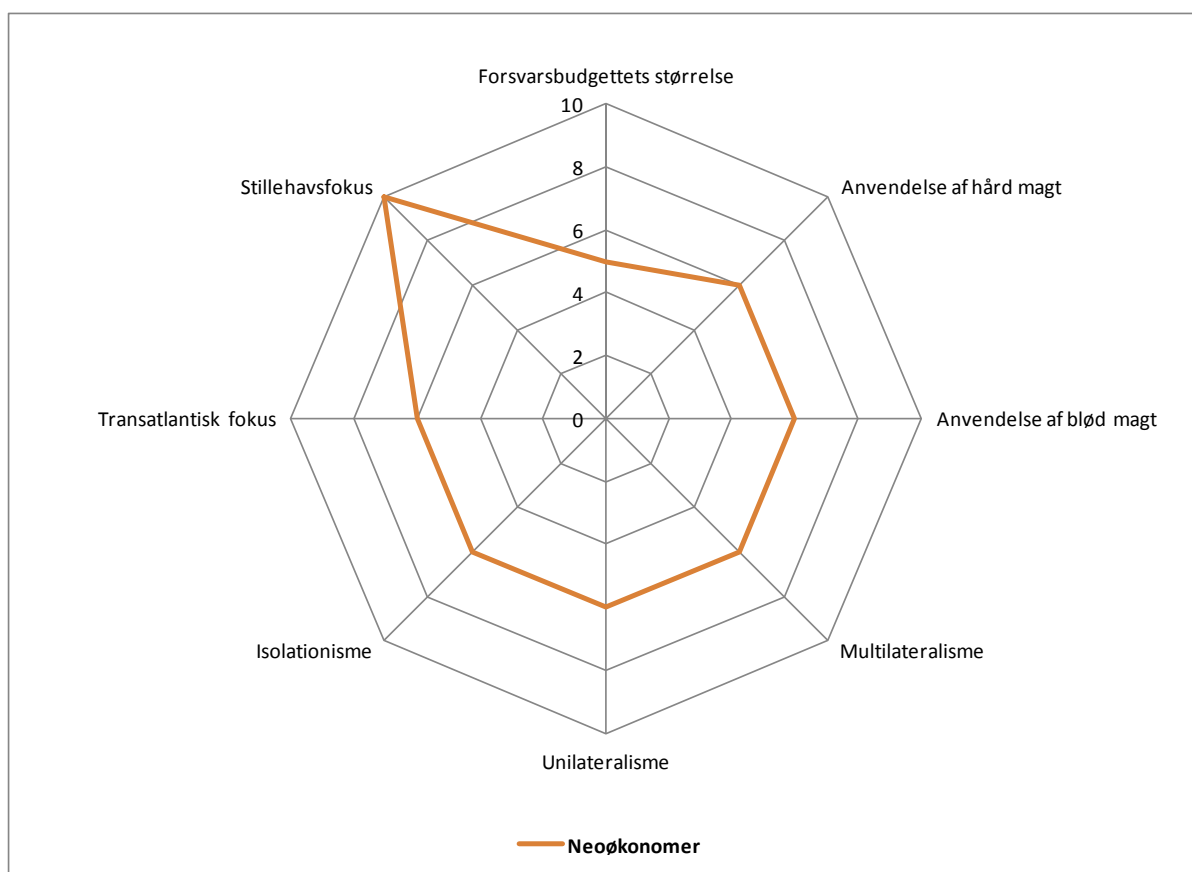
- Zoellick sikrer en ligevægt hos republikanerne, der både kan samle det meste af partiet udenrigspolitisk og indgå i alliancer med mange demokratiske grupperinger.
- Det er svært at forestille sig, at republikanerne formulerer en samlet udenrigspolitik uden at tage udgangspunkt i Zoellicks synspunkter.

Svagheder:

- Zoellick kræver en stærk politiker eller gruppe til at repræsentere sine synspunkter offentligt, da han ikke selv egner sig til denne rolle.
- Zoellick er mest interesseret i økonomi og bliver indimellem opfattet som en økonom, der er gået forkert.

I et edderkoppediagram kan neoøkonomernes position illustreres som i figur 6.

Figur 6: Neøkonomer

Demokraterne

Demokraterne er udenrigspolitisk mindre opsplittede end republikanerne. Det er en naturlig konsekvens af, at de siden 2009 har haft magten over de væsentligste udenrigspolitiske institutioner, og at de før denne periode oplevede en samlende form for enhed i forbindelse med afslutningen på Bushs første embedsperiode og den udenrigspolitik, der kendetegnede denne. Flere af positionerne hos demokraterne er desuden fravalgt i denne oversigt, da de skønnes at have for lille opbakning i partiet (under 10 procent) til at kunne påvirke den udenrigs- og sikkerhedspolitiske kurs. Desuden er dele af debatten hos demokraterne præget af spørgsmål, der kun indirekte har indflydelse på udenrigspolitikken, men har et andet sigte. Et eksempel herpå er den debat, Jim Webb (tidligere senator fra Virginia) har rejst, om, at demokraterne bør blive bedre til at diskutere, hvad det vil sige at tjene i hæren, og en anden debat, der handler om Kongressens tab af magt i forhold til Det Hvide Hus, hvad angår udenrigs- og sikkerhedspolitik.⁶⁹ Denne position behandles ikke i denne sammenhæng.

Begrænset eksponering (limited liability)

Obama blev præsident med en uklar udenrigspolitisk vision. Det var tydeligt, at Obama ønskede en mere realismeorienteret kurs, men at alle de uløste opgaver, som forgængeren havde efterladt, skabte en vanskelig ramme for lanceringen af en ny doktrin. Forholdet mellem Obama og vicepræsident Joe Biden var ikke særlig nært i begyndelsen, men udviklede sig meget positivt i løbet af 2010, hvor Biden reelt fik rollen som den, der udstak kursen for Obama-administrationens udenrigspolitik og fastlagde Obama-doktrinen indhold.⁷⁰ Blandt Obamas sikkerhedspolitiske rådgivere var og er der desuden en række rådgivere, som Biden havde samarbejdet med i en årrække. Blandt disse er Tom Donilon (USA's 23. National Security Advisor), John Kerry (USA's 68. udenrigsminister), Leon Panetta (USA's 23. forsvarsminister) og Hagel (USA's 24. forsvarsminister). Selvom de ikke alle er enige med Biden, var de med til at give ham en usædvanlig stærk udenrigspolitisk platform i Det Hvide Hus. I dag deltager Biden således i det sikkerhedspolitiske morgenmøde i Det Hvide Hus, hvor præsidenten sammen med sine nærmeste rådgivere håndterer den daglige forvaltning af USA's sikkerhedspolitik.⁷¹ Obama-doktrinen, der således også kunne kaldes Biden-doktrinen, er præget af tre grundlæggende antagelser:⁷²

1. USA's økonomiske forfatning betyder, at man skal prioritere landets ressourcer.
2. Doktriner fører ofte til, at USA bliver trukket ind i omkostningsfulde udenrigspolitiske missioner.
3. USA's interesser er vigtigere end verdens interesser.

Disse antagelser leder til en doktrin og en position, der bedst kan beskrives som et ønske om begrænset ansvarlighed og om begrænset eksponering. Desuden skal USA's militær kun indsættes sparsomt. Derfor tales der om begrænset eksponering-positionen.

Hovedpunkter:

- **Det er ikke USA's opgave at redde verden.** Præsident Obama er notorisk vanskelig at kontekstualisere, men har selv forklaret, at han ønsker en mere realismeorienteret udenrigspolitik, der optimalt skal have rødder i begge partier.⁷³ Som traditionel realist mener Obama således, at man skal prioritere USA's interesser over mere abstrakte ønsker om en bedre verden. Udgangspunktet for en af Obamas mest bemærkelsesværdige taler om udenrigspolitiske emner var den, han holdt i Cairo, hvor han netop talte ud fra det grundsyn, at USA ikke burde have som opdrag at forme verden i sit eget billede.⁷⁴

- **USA's militær skal indsættes så lidt som muligt.** Det kan synes mærkeligt at postulere, at Obama-administrationen ønsker at indsætte USA's militær så lidt som muligt, når man ser på de mange områder, hvor USA med Obamas godkendelse har brugt militær magt. Operationen i Libyen gav dog et interessant fingerpeg om, hvordan USA under Obama ville anvende militær magt. Fra begyndelsen af operationen forklarede Obama, at to forhold gjorde sig gældende, nemlig, at USA ikke kunne acceptere et folkemord i Libyen, og at USA ikke ville placere sig selv i en situation, hvor det kunne komme på tale at indsætte landtropper i Libyen for at forhindre selvsamme folkemord.⁷⁵ Den amerikanske indsats i Libyen tyder på, at USA i dag opererer med muligheden for militært engagement, så længe der er tale om det, mellemøstenskspert Aaron David Miller kalder for "[a] relatively low-cost American investment".⁷⁶
- **Der skal ryddes op efter Bush-årene, og de militære engagementer, de afstedkom, skal afvikles.** Det var ikke kun en central retorisk del af Obamas valgkamp i 2008, at man skulle rydde op efter Bush, men også en aktiv del af den dagsorden, der er blevet prioriteret både udenrigs- og indenrigspolitisk af Obama-administrationen.⁷⁷ Obama opfatter sig selv som en af de præsidenter, der har arvet en historisk stor række af uhåndterede problemstillinger fra sin forgænger. Jo hurtigere disse kan håndteres, des bedre kan Obama sætte sin egen politiske dagsorden. Obamas Deputy National Security Advisor, Ben Rhodes, har forklaret Obama-administrationens dagsorden således: "The project of the first two years has been to effectively deal with the legacy issues that we inherited, particularly the Iraq war, the Afghan war, and the war against Al Qaeda, while rebalancing our resources and our posture in the world ..."⁷⁸
- **Realisme frem for idealisme skal styre USA's udenrigspolitik, og USA's egne interesser skal prioriteres meget højere end tidligere.** Det er sandsynligvis alt for unuanceret blot at betegne Obama som en realist, der gør op med den dybe idealisme, som hans forgænger repræsenterede, men det er det indtryk, man efterlades med, hvis man sammenligner Obama med George Bush. Mere dækkende er det at opfatte Obama som en case by case-realist, der ikke er styret af en egentlig realismeorienteret dagsorden, som man kender det fra eksempelvis Morgenthau eller Kissinger, men blot ser alle udenrigs- og sikkerhedspolitiske problemstillinger i et meget pragmatisk skær, der har et strejf af realpolitik.⁷⁹ Da Obama modtog Nobelprisen, understregede han

således, at det var for unuanceret at betragte international politik i spændingsfeltet mellem realisme og idealisme: ”Within America, there has long been a tension between those who describe themselves as realists or idealists—a tension that suggests a stark choice between the narrow pursuit of interests or an endless campaign to impose our values around the world.”⁸⁰

- **Voldsomme forandringer i verden, som eksempelvis det arabiske forår, skal håndteres, så USA ikke bliver trukket ind i dem.** Obamas dagsorden er udpræget indenrigspolitisk. Derfor er Obama-administrationen præget af den træghed og konservatisme, som man ofte finder hos realister. Voldsomme forandringer i verden, som eksempelvis det arabiske forår, bliver derfor ikke *per se* set som en mulighed for at udbrede amerikanske værdier, men snarere som en udfordring, man skal sørge for, ikke afsporer den førte udenrigs- og sikkerhedspolitik.
- **Den gældende doktrin er, at der ikke er en gældende doktrin.** Da missionen i Libyen blev indledt, kritiserede demokraten Webb Obama for ikke at have en overordnet plan.⁸¹ Webb synes dog at overse, at Obama-administrationen netop ikke ønsker at have en overordnet ramme for eksempelvis missionen i Libyen, men søger at betragte verden uden at se den gennem en doktrin. Doktriner giver klarhed og hjælper alle med at forstå, hvordan USA vil agere i en given situation, men doktriner skaber også et spor, man i højere grad er tvunget til at følge, og kan trække USA ind i problemstillinger, man ikke ønsker at være en aktiv del af.
- **Udenrigspolitiske emner er underordnet indenrigspolitiske hensyn.** Obama har gjort det klart både i valgkampe, især i 2008, og som præsident, at hans indenrigspolitiske dagsorden var progressiv, transformativ og aktivistisk, men at han udenrigspolitisk søgte at inddæmme det, han betragtede som fejltagelserne i Bush-årene.⁸² Obama har haft en meget ambitiøs indenrigspolitisk dagsorden og har forsøgt at reformere sundhedsvæsen, immigrationslovgivning, uddannelse, våbenlovgivning og mange andre indenrigspolitiske områder. Disse områder er ikke prioriteret over udenrigspolitiske områder, men det er tydeligt, at Obama ikke ønsker, at udenrigspolitikken skal stå i vejen for indenrigspolitikken.
- **Europa og de transatlantiske bånd er ikke så vigtige som tidligere.** Da forsvarsminister Gates talte kritisk om europæerne i sin afskedstale, gjorde han også opmærksom på, at båndet til Europa ikke er så stærkt som tidligere.⁸³ Der er ikke mange i Obama-administrationen, som har erfaring fra Den Kolde Krig. Det betyder,

at i en verden, hvor magten og interesserne forskydes mod Asien og Stillehavet, er der ikke mange omkring Obama, der er opmærksomme på båndet til Europa. Den mulige frihandelsaftale med Europa er et af de få initiativer, som Obama-administrationen bakker op om, som vil øge det transatlantiske samarbejde. Det initiativ er sandsynligvis langt fra tilstrækkeligt til at forhindre, at Europa efterhånden vil nyde mindre amerikansk opmærksomhed.

- **Stillehavsområdet er skueplads for fremtidens udfordringer.** Obama-administrationen har fra starten af 2009 fokuseret på Asien og Stillehavsområdet. Med Asien tænkes ikke på Afghanistan og Pakistan. Aktiviteterne har været fokuseret på at have et så begrænset engagement, som det er sikkerhedspolitisk muligt. Obama-administrationen fokuserer på Kina, Indien, Japan, Taiwan, Indonesien og den koreanske halvø, fordi disse områder tilsammen rummer flere indbyggere end resten af verden og er det område, som ifølge økonomiske fremskrivninger om få år vil være de vigtigste handelsmarkeder for amerikanerne. Vækst og rigdom kan skabe udfordringer, og Obama-administrationen er opsat på at fokusere og styrke sin indsats her. I en tid med begrænsede økonomiske ressourcer er det kun muligt ved at nedprioritere Europa og engagementet i Afghanistan.

Styrker:

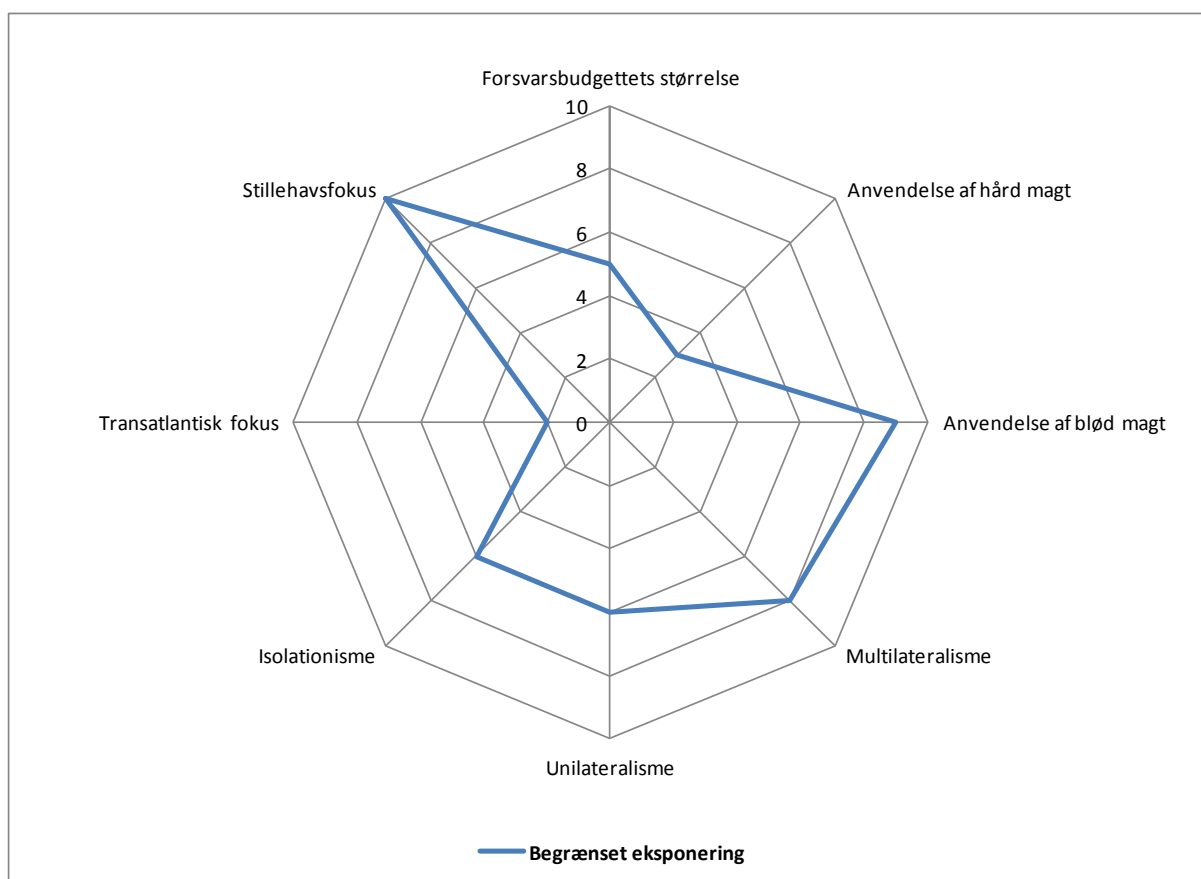
- Positionen synes at være i overensstemmelse med størstedelen af den amerikanske befolknings ønsker.
- Positionen har bred akademisk opbakning.

Svagheder:

- Det er en meget uklar position, hvilket skaber utryghed hos allierede og fjender om, hvordan USA vil agere i en given situation.

I et edderkoppediagram kan begrænset eksponerings-positionen illustreres som i figur 7.

Figur 7: Begrænset eksponering

Den uundværlige nation (the indispensable nation)

Selvom Obama ved flere lejligheder har udtalt, at han opfatter USA som den eneste uundværlige nation i verden, er der ikke tale om samme opfattelse af begrebet *uundværlig nation* som hos Clinton-parret, der opfandt udtrykket, da Bill Clinton var præsident.

Hillary Clinton er i dag omdrejningspunktet for en klar modvægt til Obama og Bidens udenrigspolitiske position. Her ønsker man, at der skal være en klar forbindelse mellem ideen om USA og landets udenrigspolitik. Republikanerne har gennem en årrække taget udgangspunkt i en forestilling om, at USA har en egenart, der gør landet unikt – og også unikt egnet til at gøre verden bedre. Dette kalder man *american exceptionalism*.

Republikanerne har altid baseret deres udenrigspolitik på en forestilling om, at USA på grund af sit idegrundlag og sin unikke historie var andre nationer overlegen. Derfor er der en tendens til, at demokrater ikke tilslutter sig forestillingen om *american exceptionalism*, da de finder den for nationalistisk. I stedet taler man om at være den uundværlige nation (the indispensable nation). Der er dog ingen større betydningsmæssig forskel på de to udtryk,

selvom eksempelvis både Hillary Clinton og Madeleine Albright nedtoner amerikansk ufejlbarlighed, når de fremhæver USA's rolle i verden.⁸⁴

Den uundværlige nation-gruppen har trods en så markant bannerfører som Hillary Clinton oplevet at blive marginaliseret i Obama-administrationen og har aktuelt tabt magtkampen om landets udenrigspolitiske kurs.⁸⁵ Det er dog en position med så prominente medlemmer, heriblandt Clinton-parret, Albright, Kerry, John Podesta og Ashton Carter, at den stadig har stor indflydelse og ad åre med stor sandsynlighed kan blive den dominerende fløj hos demokraterne.

Hovedpunkter:

- **USA's udenrigspolitik må aldrig miste sit idealistiske grundlag.** Både Hillary Clinton og Albright har markeret en klar opposition til Obama-administrationens klare realismeorienterede fokus og har slået til lyd for, at amerikansk udenrigspolitik bør være funderet på et idealistisk grundlag.⁸⁶ De bruger især begrebet om USA som den uundværlige nation og understreger, at USA trods mange fejl er den eneste nation, der i mere end 100 år konsekvent har medvirket til at gøre verden bedre. Obama taler også ofte om USA som den uundværlige nation, men med en underforstået begrænset idealisme. Dette punkt er den afgørende strid internt i Det Demokratiske Parti. Hillary Clinton og Albright ser verden med meget mere aktivistiske øjne end Obama og ønsker en egentlig tilbagevenden til en politik, hvor intervention af humanitære årsager ofte vil være en vital amerikansk interesse.
- **Selvom Stillehavet er det vigtigste interesseområde for USA, må båndene til Europa ikke kappes. USA's stillehavspolitik er ikke en *pivot*, men en *rebalance*.** For idealister vil de værdibetingede bånd til Europa og Asiens demokratier altid være vigtigere end kontakten med ikkedemokratiske lande. Derfor støtter man, at USA ikke omfordeler ressourcerne mellem Asien og Europa, men nøjes med at foretage en afbalancering af sin indsats i Asien, så man ikke bruger sin energi på Afghanistan, men i højere grad på en inddæmning af Kina. Australiens tidligere statsminister Kevin Rudd har bemærket, at det ikke er så vigtigt, om der er tale om en pivot eller en rebalance, men om at demonstrere, at USA trods stærke bånd til Europa er på vej til et så dybt engagement i Stillehavet, at det vil transformere amerikansk udenrigspolitisk tænkning.⁸⁷

- **Intervention af humanitære årsager kan være af vital amerikansk sikkerhedspolitisk interesse.** Da Clinton var præsident, opererede USA ofte med den forestilling, at intervention af humanitære årsager kunne være af vital amerikansk interesse, fordi USA's styrke og rolle i verdenssamfundet ville erodere, hvis man var vidne til folkedrab uden at reagere. Clinton-administrationen havde aldrig en klar kurs på dette spørgsmål, og emnet var genstand for voldsom debat i partiet i forbindelse med spørgsmålet om intervention eller ej på Haiti, i Irak, på Balkan, i Rwanda og i Somalia. Tilhører man den gruppe hos demokraterne, der ser USA som den uundværlige nation, ønsker man en tilbagevenden til en form for eftertænksom idealisme, hvor USA oftere fører en aktivistisk og interventionistisk udenrigs- og sikkerhedspolitik – især når indblanding kan forventes at begrænse civile lidelser.
- **Et stærkt militær og et netværk af aktive ambassader er sammen med de universelle ideer, USA er baseret på, rygraden i amerikansk udenrigspolitik.** Tilhængere af USA som den uundværlige nation lægger vægt på, at USA bruger sin militære styrke og et aktivt diplomati til at nå sine mål. Joseph Nye (tidligere viceforsvarsminister) formulerer det således, at når det handler om forholdet til Kina, skal det amerikanske militærs tilstedeværelse hjælpe med at forme kinesernes valg.⁸⁸ Denne proces kræver, at man både anvender diplomati og har et omnipræsent og stærkt militær.
- **Israel er USA's vigtigste allierede.** Den traditionelt stærke proisraelske fløj i Det Demokratiske Parti er en del af denne gruppe. Man opfatter ideer som vigtigere end snævre interesser og fokuserer meget på, at USA og Israel har et fælles ideologisk fundament.

Styrker:

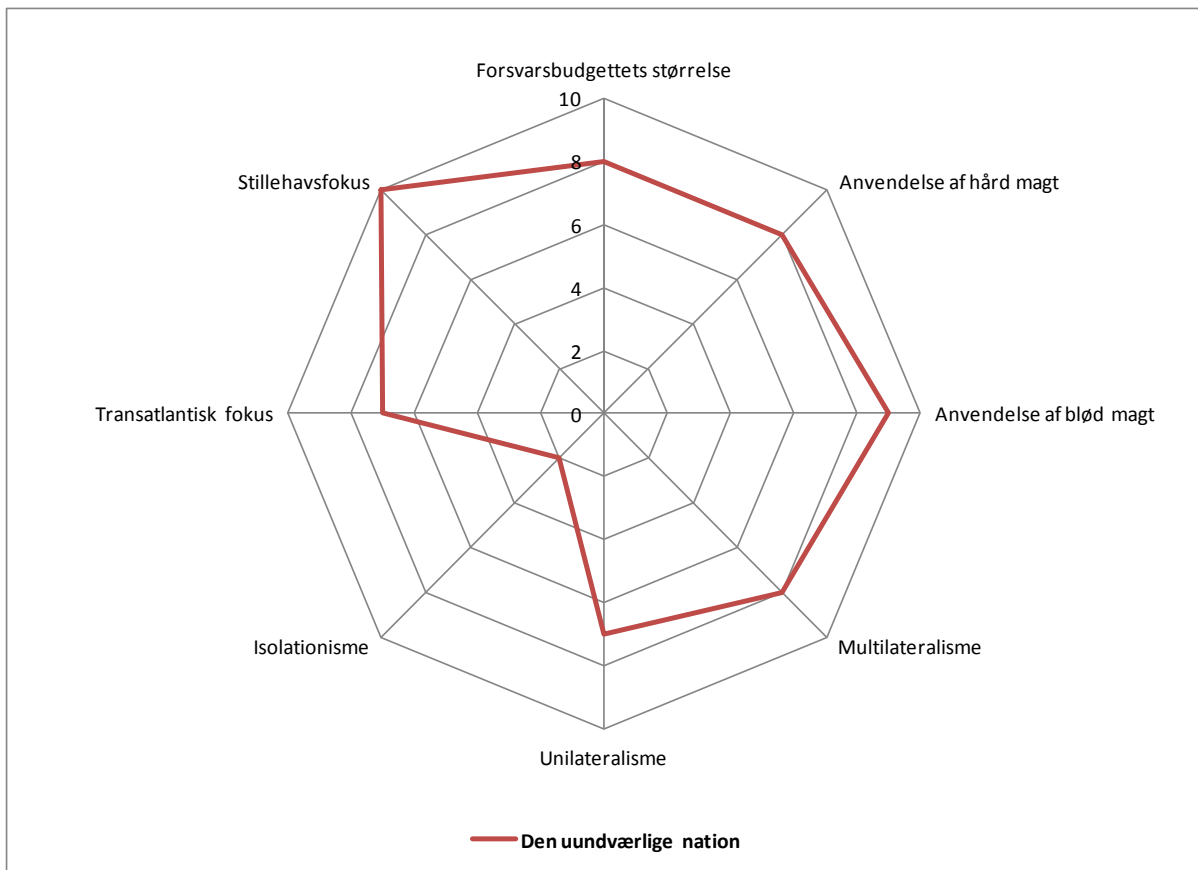
- Er så tæt på de væsentligste republikanske positioner, at stærke alliancer hermed ofte forekommer.
- Er en udgave af *american exceptionalism*, der afbalancerer idealisme og realisme, der ikke støder allierede fra sig på samme måde, som man oplevede det i Bush-årene.

Svagheder:

- Er midlertidigt marginaliseret i Obama-administrationen.

I et edderkoppediagram kan den uundværlige nation-positionen illustreres som i figur 8.

Figur 8: Den uundværlige nation

Sammenlignende analyse af de udenrigspolitiske positioner

Hvis man sammenholder de vigtigste positioner i de to partier, kan man udlede en række troværdige hypoteser om den politiske udvikling af *The Grand Strategy*-debatten. Disse hypoteser må desuden logisk gælde, selvom man ikke anerkender tilstedeværelsen af en *Grand Strategy*, men hælder til, at den amerikanske udenrigspolitiske kurs skifter fra sag til sag ("muddling through").

Hos republikanerne ser man, at der for første gang i mange årtier er flere grupperinger, der er fleksible, hvad angår det generelle udgiftsleje for forsvaret. Det betyder, at det plausibelt, at man fastfryser eller ligefrem skærer i forsvarsbudgettet, og at det er helt usandsynligt, at man søger en omnipræsent udenrigspolitisk position. Der vil med stor sandsynlighed ske en meget strammere prioritering af ressourcer og indsatsområder, end man generelt har set det i de seneste 30 år.

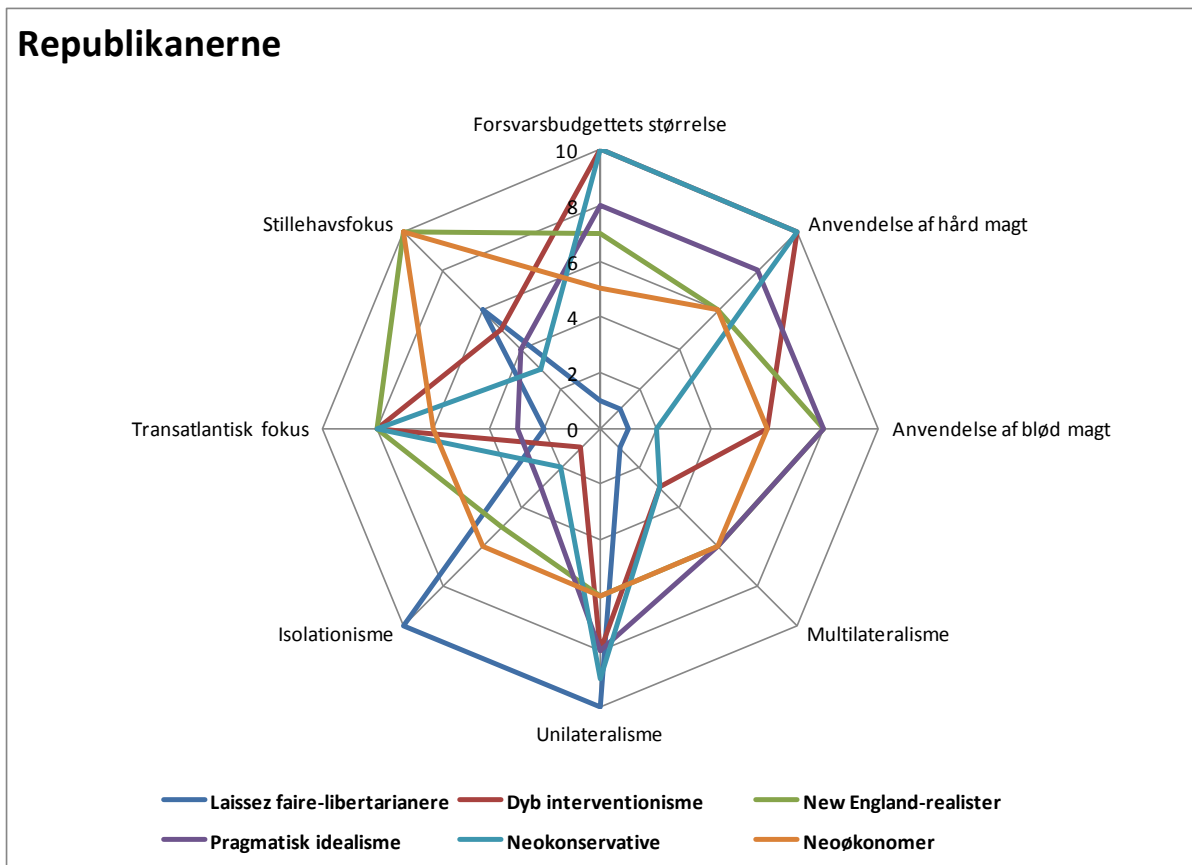
Desuden er det værd at bemærke, at der trods en klar overvægt af støtte til et øget fokus på Stillehavet stadig er mange, der opfatter det transatlantiske samarbejde som centralt i amerikansk udenrigspolitik. Især på dette punkt stiller republikanerne sig anderledes end den dominerende gruppe hos demokraterne. Det kan betyde, at man, selvom der ikke kan herske tvivl om, at USA er på vej til en større involvering i Stillehavsområdet, stadig vil kunne arbejde for at fastholde et vist transatlantisk fokus.

Det fremgår, at der stadig er bred opbakning til, at USA ikke trækker sig tilbage eller isolerer sig fra verden. Selvom der er klare isolationistiske træk i den amerikanske sikkerhedspolitiske debat, skal man skelne mellem en ringere grad af amerikansk aktivisme på den ene side og isolationisme på den anden side. Det er yderst plausibelt, at der fortsat er politisk opbakning til en meget lidt aktivistisk udenrigspolitik, uden at dette medfører, at USA trækker sig tilbage fra verden.

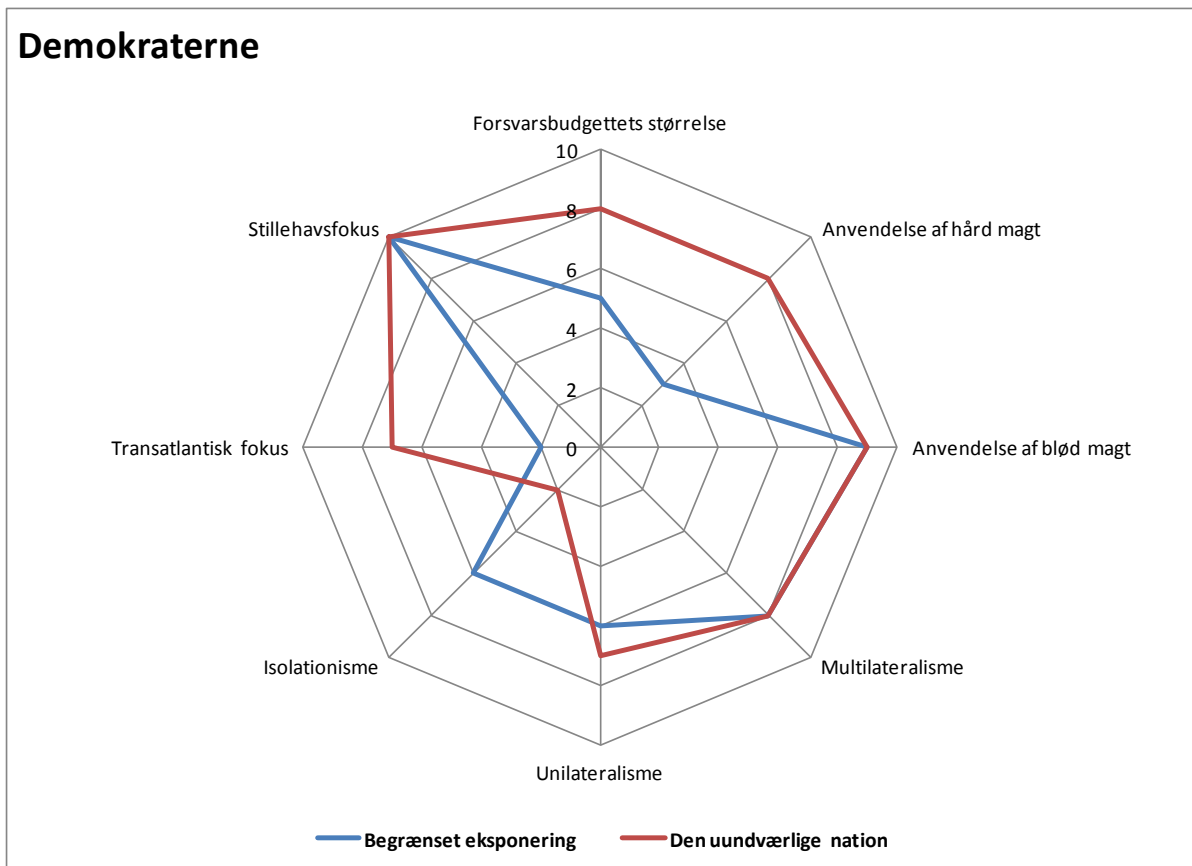
Det ses også, at der er et øget fokus på brugen af soft power til at opnå udenrigspolitiske resultater, men at der stadig er massiv opbakning til brugen af militær magt.

Det fremgår desuden, at uanset hvilken gruppering der dominerer hos demokraterne, vil partiet prioritere multilateralt samarbejde, mens det forholder sig lige omvendt hos republikanerne. Disse iagttagelser er illustreret i figur 9 og 10.

Figur 9: Republikanerne

Figur 10: Demokraterne

USA og verden

Da Robert Gates gik af som forsvarsminister, leverede han en opsigtsvækkende afskedstale, der var en veritabel opsang til Europa.⁸⁹ Pointerne var ham så magtpåliggende, at han gentog dem flere gange. Gates' kardinalpunkt var en gammel travet i amerikanske analyser af forholdet til Europa, nemlig det såkaldte freeriders-problem. Gates mente, at europæerne i lyset af årtiers underfinansiering af deres forsvar skulle huske, at der snart ville komme en generation af politikere til magten i USA, som ikke ville have erfaringerne fra Den Kolde Krig som grundlag for deres syn på Europa. Der var simpelthen ikke mange politikere tilbage i USA, der kunne huske, hvordan det var at stå skulder ved skulder med europæerne under Den Kolde Krig. Under indtryk af indsatsen i Afghanistan og operation Unified Protector i Libyen havde Gates observeret, at det ikke var europæisk vilje, der var problemet, men selve evnen til at kunne bidrage. Europæiske nedskæringer i militæret havde medført, at selv når man havde udmærket materiel, manglede man information og muligheden for at rekognoscere sig til disse. Et brugbart efterretningsnetværk var ikkeeksisterende. Da man behandlede mulige mål i Libyen, måtte man i hast indkalde personel fra USA til at løse opgaven. Gates opsummerede det hele med et lakonisk: "The military capabilities simply aren't there."⁹⁰

Gates havde et simpelt budskab: Hvorfor skulle USA fastholde et nært alliancesamarbejde med et militært irrelevant Europa? Gates' ord bragte mindelser om Kagans advarsel om, at vi efter murens fald og fraværet af en fælles fjende ville opleve en smertelig skilsmisse mellem USA og Europa.⁹¹

Gates mente, at NATO kunne udvikle sig til at blive en delt alliance. På den ene side vil stå den gruppe, der kan og vil yde et bidrag, og på den anden vil der være en betragtelig restgruppe, som kun vil være alliancemedlemmer på papiret. Gates sagde, at det transatlantiske samarbejde lider, og at NATO-alliancefællesskabet kan være på vej mod sin afslutning. For at være sikker på, at ingen skulle misforstå budskabet, gav Gates efterfølgende et interview og sagde: "I don't think it will be as dramatic as a break. But it'll just be slowly growing apart – it's a troubled marriage."⁹²

Det skal understreges, at denne holdning til Europa er dybt rodfæstet hos både demokraterne og republikanerne. Ingen undsagde Gates, hverken Obama, Hillary Clinton, politikere, generaler eller sikkerhedspolitiske analytikere.

Det er i det hele taget slående, med hvilken behersket interesse USA i disse år samarbejder på tværs af Atlanten. Mange var af den opfattelse, at præsident George W. Bush var årsagen til et dårligt transatlantisk samarbejde, men at valget af Obama ville ændre dette. Men amerikanske interesser løber på tværs af forskellige præsidenter. Gabet mellem europæiske forventninger og amerikanske realiteter har sjældent været større end efter Obamas valgsejr i 2008 og igen i 2012. Koder man de vigtigste udenrigspolitiske taler af de væsentligste udenrigspolitiske aktører i Obama-administrationen, fornemmer man intet specielt skift i fokus.⁹³ I talerne er vi alle lige. Alligevel er det tydeligt, at USA under Obama er ved at skifte fokus til Stillehavet. Mange af de bekymringer, der præger det amerikanske forhold til Europa, eksisterer også i Stillehavsområdet, eksempelvis i form af et Japan og et Sydkorea, der som europæerne bidrager med meget lidt sikkerhedspolitik, samtidig med at de nyder godt af gratis amerikansk sikkerhed.⁹⁴ Men modsat europæerne befinder de sig i den region, som kommer til at dominere fremtiden økonomisk og politisk. Som alle andre regioner i verden har Stillehavsområdet en række indbyggede dikotomier, der rummer mange potentielle konflikter, der kan blive vækket til live, når regionen oplever vækst og forskydninger i magtstrukturen.

Da Obama talte i det australske parlament, understregede han, at USA var parat til et forestående såkaldt asiatisk århundrede, og at man ville flytte fokus til denne region og prioritere sin rolle i Stillehavet som den vigtigste.⁹⁵ Før Obamas udtalelser havde Hillary Clinton præsenteret rationale for det, hun kaldte for et gennemgribende kursskifte i amerikansk sikkerhedspolitik, baseret på den tanke, at der ikke længere var ubegrænsede ressourcer til rådighed.⁹⁶ USA måtte vælge og ville nu satse på Stillehavet. Hillary Clinton fandt grundene til at skifte fokus indlysende:

”The Asia-Pacific has become a key driver of global politics. Stretching from the Indian subcontinent to the western shores of the Americas, the region spans two oceans – the Pacific and the Indian – that are increasingly linked by shipping and strategy. It boasts almost half the world's population. It includes many of the key engines of the global economy, as well as the largest emitters of greenhouse gases. It is home to several of our key allies and important emerging powers like China, India, and Indonesia.”⁹⁷

Som dansk politiker bør man således grundigt overveje, om det er i vores interesse at se frem til årtier, hvor USA finder os til stadighed mere irrelevante, og om Danmark kan bruge sin

unikke status i den amerikanske bevidsthed til at blive tænkt med i den fremtidige amerikanske sikkerhedspolitik.

Unilateralisme eller multilateralisme

Det er almindeligt anerkendt, at svagere nationer kan søge at binde stærke nationer via det internationale samarbejde og overstatslige institutioner og ved at prioritere en multilateral dagsorden.⁹⁸ Når amerikanerne diskuterer, hvordan de bedst forvalter deres økonomiske magt, diskuterer resten af verden, hvordan man bedst tæmmer denne. Det er svært at forestille sig et dansk udenrigspolitisk scenarie, hvor det er i dansk interesse, at USA handler unilateralt, men hvor det ikke desto mindre vil være en tilbagevendende udfordring, at USA netop handler unilateralt. Der er i al væsentlighed derfor to strategiske hensyn i forhold til USA, Danmark bør have for øje:

1. Hvordan fastholder man USA's interesse i at handle multilateralt?
2. Hvordan håndterer man forholdet til USA, når landet handler unilateralt?

Det er vigtig at understrege, at der ofte forstås noget forskelligt ved multilateralisme, alt efter hvilken side af Atlanten man anskuer begrebet fra. Kagan, der er en aktiv udenrigspolitisk tænkner i republikanske kredse, har bemærket, at amerikanerne ofte forstår multilateralisme som et aktivt forsøg på at opnå støtte fra sine allierede, hvorimod europæerne ofte betragter multilateralisme mere formalistisk og som en øvelse i at legalisere sine handlinger via accept fra internationale institutioner som eksempelvis FN.⁹⁹ Denne betydningsforskel understreger vigtigheden af, at man fra dansk side har en veldefineret ramme for sit forhold til USA. I et banebrydende værk om småstaters forhold til magtfulde nationer beskriver David Vital, hvorfor det er i en småstats interesse at opholde sig i skyggen af en stormagt.¹⁰⁰

Udgangspunktet for småstaters perspektiv kaldes undertiden for *pilot fish behaviour* efter de fisk, der svømmer i hajens skygge.¹⁰¹ Billedet af pilotfiskens liv med hajen sammenholdt med diskussionen om betydningen af multilateralisme understreger et dansk udenrigspolitisk dilemma i forholdet til USA, der kun kan besvares politisk: Ønsker vi at hjælpe med at begrænse USA's magt og forsøge at binde kæmpen, eller ønsker vi at svømme ubemærket i skyggen?

Uanset hvad det politiske svar på dette spørgsmål er, har Danmark en række gode muligheder for at gøre det ene eller det andet, fordi vi både er en agtet aktør i det internationale samfund og en nation, amerikanerne regner for en nær og loyal allieret, der gennem mange år aktivt har bidraget til at nå USA's udenrigspolitiske mål.

Danmark og USA

Danmark og USA har et unikt forhold, der har dybe historiske rødder. Den danske aktivistiske udenrigspolitik, der blev påbegyndt under Poul Nyrup Rasmussen og er videreført til i dag, er blevet bemærket. Den danske indsats roses fra alle vores indsatsområder, og i samtaler med både amerikanske militærpersoner og medlemmer af Kongressen udtrykkes der forundring over, at et så lille land leverer så solidt og professionelt et bidrag.¹⁰² I alle denne rapport forfatters samtaler – uden undtagelse – gennem årene med amerikanske politikere og militærpersoner går det samme tema igen i, nemlig at det ideologiske spiller en meget lille rolle, men at man lægger mærke til bidraget. Jo mere man bidrager, des mere bliver man lyttet til. Der er få ting, der giver samme adgang til de inderste politiske cirkler i USA, som at kæmpe side om side med amerikanerne.¹⁰³ En rapport om emnet konkluderede i 2011:

”... at den danske deltagelse i krigsindsatsen i Afghanistan og – navnlig – Irak bidrog til at styrke det danske renommé og omdømme i Washington. Danmark gik så at sige fra at tilhøre den relativt store gruppe af nære europæiske allierede til at være i den absolutte top. Det forbedrede danske omdømme i USA betød bl.a., at danske politikere, diplomater, embedsfolk og officerer fik forbedret deres i forvejen ganske gode adgang til de amerikanske beslutningstagere.”¹⁰⁴

Det skal understreges, at den omtalte rapport har et usikkert empirisk grundlag og klare metodiske vanskeligheder. Indflydelse på grund af krigsdeltagelse er simpelthen et spørgsmål, som det er vanskeligt at behandle videnskabeligt. Samtaler med de to seneste danske ambassadører i Washington – Friis Arne Petersen og Peter Taksøe-Jensen – understøtter dog klart den pointe, at Danmark på grund af sin aktivistiske udenrigspolitik har en særlig position i USA, der slet ikke stemmer overens med vores lidenhed.

Det gode dansk-amerikanske forhold er et direkte resultat af den aktivistiske danske udenrigspolitik og er blevet fastholdt især ved deltagelse i piratbekæmpelse og operationen i Libyen. Sidstnævnte i et sådant omfang, at Gates i sin irettesættelse af Europa fremhævede Danmark og Norge som markante europæiske undtagelser.¹⁰⁵

Den konkrete udmøntning af den danske indsats kunne måles blandt andet på følgende områder:¹⁰⁶

- Goodwill, prestige og renommé
- Adgang til de øverste politiske lag i USA
- Politisk indflydelse
- Militær assistance
- Bedre efterretningssamarbejde
- Erhvervspolitiske gevinster.

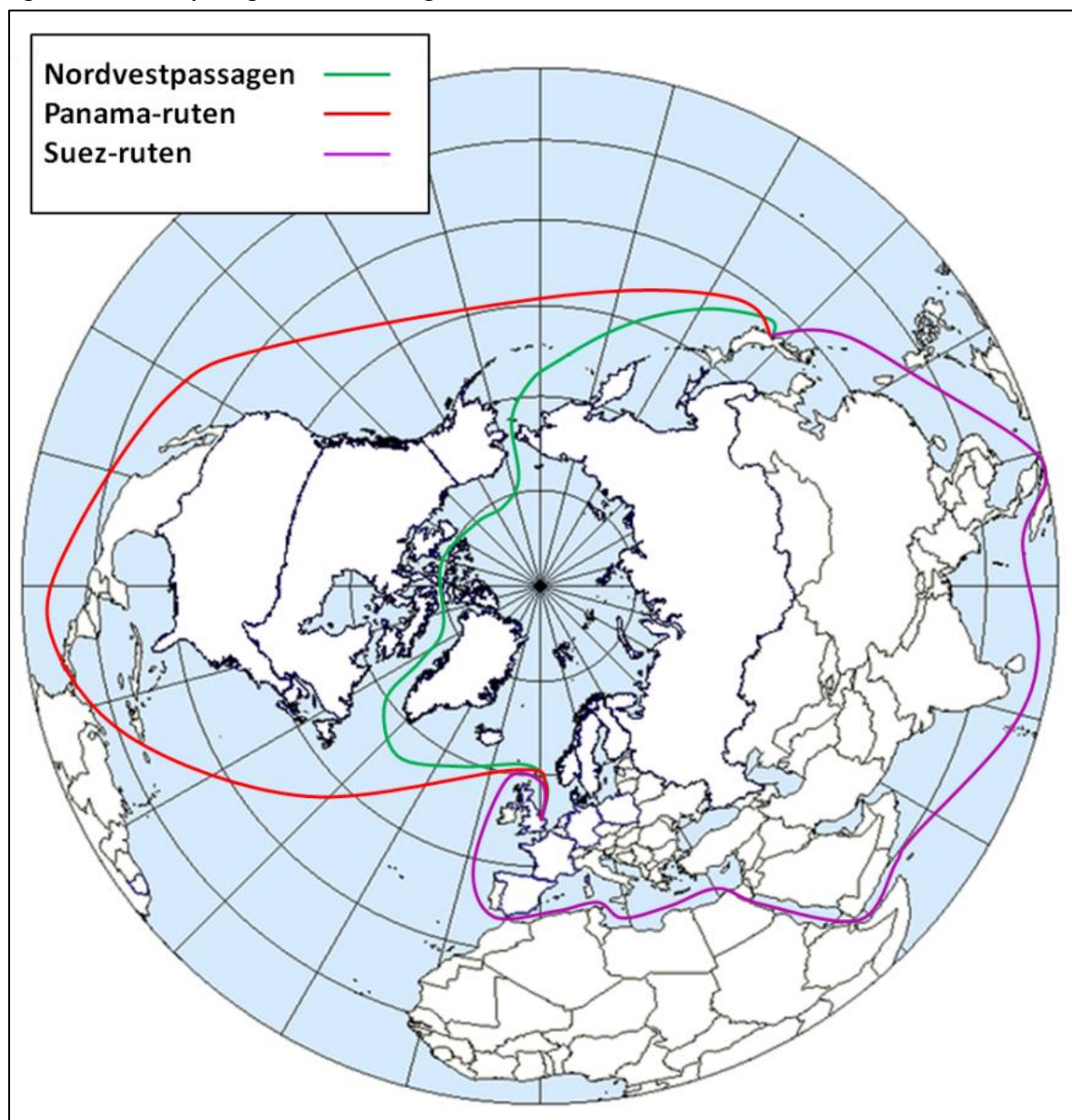
Rapporten konkluderer samtidig, at Danmark sandsynligvis kunne have fået mere ud af amerikanerne, end tilfældet var.

I en tid, hvor USA begrænser sine sikkerhedspolitiske ressourcer og fjerner sig fra det atlantiske samarbejde, men stadig er den vigtigste sikkerhedspolitiske aktør i verden og vil være det i mange årtier fremover, bør man overveje, hvordan Danmark kan:

1. Fastholde sin markante placering i den amerikanske sikkerhedspolitiske bevidsthed
2. Styrke samarbejdet mellem de to lande
3. Medregne amerikanske behov i udviklingen af de danske væbnede styrker
4. Få USA til at dele vores syn på, hvordan Arktis skal udvikles
5. Drage en sikkerhedspolitisk konsekvens af åbningen af Nordvestpassagen som handelsrute.

Selvom om man kan begræde den udvikling, der har ført til afsmeltningen af de arktiske områder, bliver Nordvestpassagen snart en sejlbar handelsrute, der vil formindske afstanden til Asien betydeligt i forhold til ruterne gennem Panamakanalen eller Suezkanalen. Mellem London og Tokyo sparer man via Nordvestpassagen 7.000 km i forhold til Panamakanalen og 5.000 km i forhold til Suezkanalen. Når Nordvestpassagen er sejlbar, rykker Danmark således med ét meget tættere på Asien.¹⁰⁷ I Norge diskuterer man allerede, hvordan man skal forholde sig til placeringen midt på ruten mellem EU og Asien,¹⁰⁸ og den debat bør man også rejse i Danmark. Figur 11 illustrerer de ændrede sejlruer.

Figur 11: Nordvestpassagen, Suez-ruten og Panama-ruten

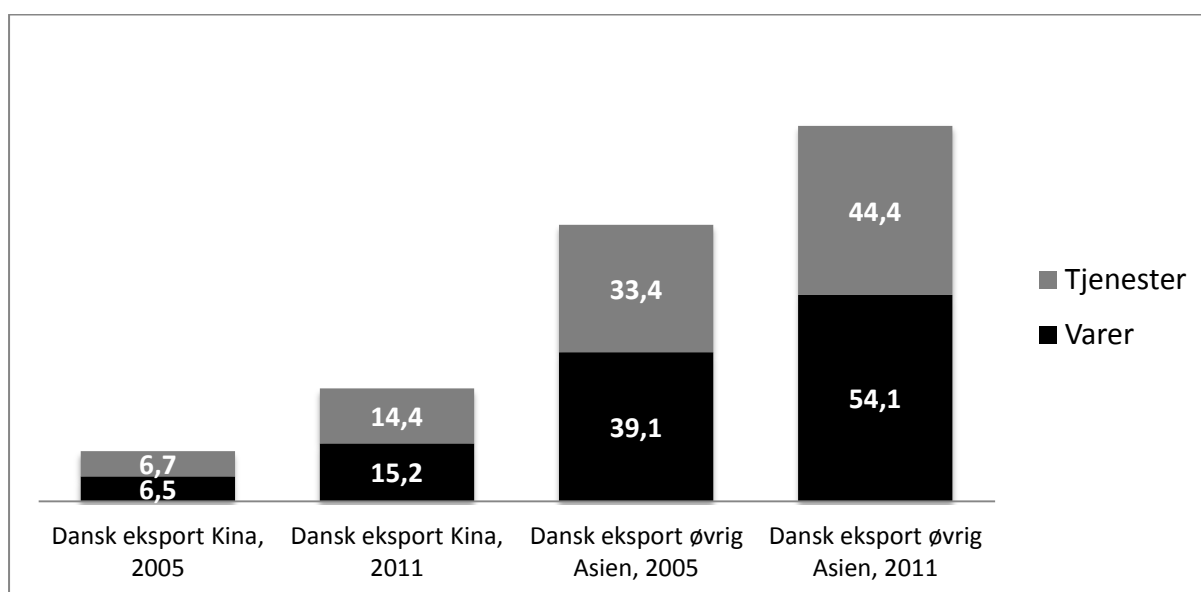

Ud over at Danmark er en gammel søfartsnation, der stadig fragter store mængder af verdenshandlen, rykker vi således selv via Arktis mod Stillehavet. Begge disse perspektiver betyder, at vi får en dansk pacific pivot, som vi skal forholde os til, og som er interessant i et dansk-amerikansk perspektiv. I en verden, hvor 90 procent af verdenshandlen fragtes via skibe, hvoraf mere end 10 procent sejles af danske rederier, vil åbningen af en ny, kortere handelsrute til det, mange spår som fremtidens vigtigste marked, sætte sig markante spor herhjemme.¹⁰⁹ Danmark vil også opleve at blive orienteret mod Stillehavet, og vi skal før eller siden forholde os til denne udvikling. Det er sandsynligvis klogest at gøre dette, inden tusindvis af skibe og mio. af tons skibstonnage transporteres igennem dansk interessesfære i Arktis. Man kan mene, at de tusinder af kilometer, som man kommer til at spare ved at sejle

via Nordvestpassagen frem for de traditionelle ruter, ikke giver sig udslag i et egentligt forøget dansk fokus på Stillehavet eller vil ændre Danmarks geopolitiske situation, men desuagtet bør debatten rejses herhjemme. Det kan medføre, at Danmark får en ny udgave af ”grønlandskortet.”¹¹⁰

Figur 12 viser, at Danmarks eksport til Asien er vokset markant fra 2005 til 2011, hvilket sandsynligvis afspejler væksten i Asien. Man kan således argumentere for, at danske virksomheder allerede i stigende omfang er på vej til Stillehavet. Man må formode, at denne udvikling vil accelerere, hvis Nordvestpassagen bliver farbar.

Figur 12: Dansk eksport til Asien i mia. kr.¹¹¹

Som en lille nation vil det med garanti være i Danmarks interesse at holde Arktis så demilitariseret som muligt. Denne interesse bør dog kobles med en politik, der stræber mod at få USA til at se Arktis-problematikken med danske øjne, samtidig med at vi opbygger kapaciteter i regionen, der vil være interessante for amerikanerne. Kapaciteter behøver ikke at være udbygningen af militær infrastruktur, men kan bestå af en målrettet indsats for at udvikle viden og erfaring med operationer og materiel i Arktis. Ekspertes fra det amerikanske flådeakademi (Naval War College), der er blevet interviewet i forbindelse med denne rapport, gør to forhold gældende. Arktis-eksperten Walter A. Berbrick påpeger, at USA har meget begrænsede erfaringer med operationer i Arktis, og at de fleste af disse erfaringer er koblet til ubådsflåden og den amerikanske kystvagt. Han lader også forstå, at den amerikanske strategi for Arktis stadig er så ny, at den befinder sig i sin etableringsfase. Amerikanerne mangler masser af information inden for alle værnstyper både om, hvordan materiel opfører sig i

Arktis, og om, hvordan man gennemfører selv ret banale operationer i området. Når man dertil lægger, at amerikanernes Arktis-strategi er ganske ny, er det ikke svært at se de perspektiver, der findes netop nu og fremover ved at påvirke og samarbejde med amerikanerne med udgangspunkt i dansk-grønlandsk viden om Arktis.

Professor og kinaekspert Toshi Yoshihara gør opmærksom på, at USA's fokus på Stillehavet gør, at amerikanerne vil få brug for al den hjælp, de kan få, fra allierede, og at amerikanerne vil modtage denne hjælp med stor tak. Af samme grund er Storbritannien ved at genopfinde sig selv som en Stillehavsmagt. Alle de interviewede, der er blevet præsenteret for ideen om, at Danmark via Nordvestpassagen vil opleve en højere grad af orientering mod Stillehavet, anser det som en oplagt mulighed for at udvikle og styrke det dansk-amerikanske samarbejde. Især nu, hvor respekten for linjen i dansk sikkerhedspolitik er så markant i USA. En sådan styrkelse af det dansk-amerikanske samarbejde er dog ikke uproblematisk, da den vil rumme mange muligheder for at komme i direkte opposition til kinesiske og russiske interesser i Arktis.

Det skal selvfølgelig understreges, at hvis man er overbevist om, at USA's magt mindskes, giver det ringe mening at indrette sin udenrigspolitik på fortsat at følge landet – især når det er i færd med at forlade vores nærområde. Det skal dog understreges, at nærværende analyse – uden at underkende udfordringen med hensyn til især Kinas vækst – ikke opererer med en forestilling om et amerikansk kollaps eller en tro på, at vi hastigt bevæger os fra en unipolær til en multipolær verdensorden. Slet ikke, når man ser på aspekter som militærteknologi, militær erfaring og stående materielle ressourcer til de væbnede styrker. Ad åre kan man igen vurdere, om udfordringen fra Kina er lig den, Japan og Sovjetunionen tidligere repræsenterede, hvor en imaginær og mere reel trussel var en væsentlig del af forudsigelserne om afslutningen på den amerikanske dominans i verden.¹¹² Meget tyder dog på, at denne debat først for alvor bliver interessant længere ude i fremtiden.

Konklusion

Man kan betragte USA's nye fokus på Stillehavet på mange måder. Men uanset om der er tale om en rebalancering eller et mere markant fokusskifte, en pacific pivot, er det denne virkelighed, der kommer til at præge amerikanernes udenrigs- og sikkerhedspolitiske udvikling. Det er kun hastigheden og omfanget af denne pacific pivot, der er til diskussion, ikke, om det er den rette strategi. The pacific pivot nyder simpelthen stor opbakning i de fleste udenrigspolitiske grupperinger i begge partier, og det er nærmest umuligt at forestille sig en udvikling med det gældende politiske landskab i USA, der ikke indebærer en nedprioritering af Europa til fordel for Stillehavet.

Europa er på vej ud i periferien af amerikansk sikkerhedspolitisk tænkning. Den generation af amerikanske politikere, der har erfaringer fra samarbejdet under Den Kolde Krig, bliver mindre og mindre, og med et fokus på Stillehavet vil Europa gradvist miste sin logistiske og strategiske betydning for amerikanerne. Denne udvikling bliver en stor udfordring for NATO-samarbejdet. Alle lande i Europa kommer til at gentænke deres samarbejde med et USA, der i mange stater tilfælde til stadighed vil være mindre tilbøjeligt til at lytte til eller forstå europæernes synspunkter og bekymringer. Hvis Rusland genindtager rollen som en vigtig modpol til den amerikanske dominans i verden, vil det forsinke USA's tilbagetog fra Europa.

Det store skifte i USA's udenrigs- og sikkerhedspolitiske fokus vil medføre en justering af amerikanernes overordnede sikkerhedsstrategi (*The Grand Strategy*). Ser man på de politiske grupperinger hos demokraterne og republikanerne, er der grund til at formode, at den nuværende periode med et meget lidt aktivistisk USA kun er et kortvarigt fænomen. I begge partier er der stærke udenrigspolitiske grupperinger, der ønsker en mere aktivistisk udenrigspolitik.

Obama-administrationens mere realismeorienterede kurs er tæt knyttet til en kreds omkring præsidenten og vil med stor sandsynlighed blive mere traditionelt idealistisk, når økonomien bedrer sig, og krigene i Afghanistan og Irak kommer på afstand. Det er sandsynligt, at USA allerede efter næste valg vil opleve en meget mere idealistisk udenrigspolitik.

Den overordnede udvikling i amerikansk sikkerheds- og udenrigspolitik er et problem for Europa og Danmark, men det kan løses, hvis der er politisk vilje til det. Det kræver, at

Danmark aktivt beslutter sig for at fastholde sit tætte partnerskab med USA og udvikler sin egen strategi som et svar på udviklingen i amerikansk udenrigspolitisk tænkning.

Selvom USA i stigende grad orienterer sig mod Stillehavet, betyder det ikke, at Danmark ikke kan være en del af denne udvikling. Danmarks vej til Stillehavet går igennem Arktis, hvor klimaforandringer vil medføre, at Nordvestpassagen vil rykke Danmark og Europa mange tusinde kilometer tættere på Stillehavet. Selvom man kan begræde årsagen til, at man snart vil være i stand til at sejle ad Nordvestpassagen, ændrer det ikke ved, at det er med til at gøre Arktis – og dermed en del af Danmarks interessesfære – til et område af markant øget international interesse.

Danmarks aktivistiske udenrigspolitik siden Nyrup-årene har medført, at Danmark har en unik mulighed for at holde sig synlig i amerikansk sikkerheds- og udenrigspolitisk tænkning på en måde, som det er meget få små nationer forundt. Udviklingen af Arktis har potentialet til at fastholde denne situation trods mulige store forandringer i den måde, USA betragter verden på.

Litteraturliste

- Albright, Madeleine K. "Hbo History Makers with Madeleine K. Albright." edited by Richard N. Haass. Council on Foreign Relations
- Baker III, James A. "The Big Ten: The Case for Pragmatic Idealism." *The National Interest*, no. Sept-Oct (August 29 2007).
- Bodenheimer, Thomas, and Robert Gould. *Rollback! : Right-Wing Power in U.S. Foreign Policy*. Boston, MA: South End Press, 1989.
- Brooks, Stephen G., Ikenberry, John, and Wohlforth, William C. "Lean Forward." *Foreign Affairs* 92, no. 1 (2013): 130-42.
- Burns, Robert "Gates Says Nato Alliance in Danger of Breaking." *Associated Press* (June 15th 2011).
- Bush, George W. "Address to a Joint Session of Congress." Washington, D.C., 2001.
———. *Decision Points*. 1st ed. New York: Crown Publishers, 2010.
———. "Graduation Speech at West Point, United States Military Academy." New York, 2002.
———. "State of Union Address." Washington, D.C., 2003.
- Campbell, Colin, and Bert A. Rockman. *The Clinton Legacy*. New York: Chatham House, 2000.
- Carter, Jimmy. "State of the Union Address." 1980.
- Cheney, Richard B., and Liz Cheney. *In My Time : A Personal and Political Memoir*. New York: Threshold Editions, 2011.
- Clinton, Hillary R. "America's Pacific Century." *Foreign Policy* (November 2011 2011).
———. "Farewell Address." Council on Foreign Relations, 2013.
- Daalder, Ivo H., and James M. Lindsay. *America Unbound : The Bush Revolution in Foreign Policy*. Washington, D.C.: Brookings Institution, 2003.
- David, Charles-Philippe; Frédéric Ramel. "The Bush Administrations's Image of Europe: From Ambivalence to Rigidity." *International Journal of Peace Studies* 8 (2003).
- Drezner, Dan W. "Rebooting Republican Foreign Policy." *Foreign Affairs* 92, no. 1 (2013): 143-52.
- Eisenhower, D.D. "Farewell Address." Washington, D.C., 1961.
- Gaddis, John Lewis. *Surprise, Security, and the American Experience*. Joanna Jackson Goldman Memorial Lecture on American Civilization and Government. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004.
- Gates, Robert M. "The Security and Defense Agenda (Future of Nato)." (10. June 2011).
- George, Alexander L. *Presidential Decisionmaking in Foreign Policy : The Effective Use of Information and Advice*. Westview Special Studies in International Relations. Boulder, Colo.: Westview Press, 1980.
- Good, Chris. "Romney's Secretary of State: Whittling the List." In *The Note*: abc News, 2012.
- Gurtov, Melvin, and Peter Van Ness. *Confronting the Bush Doctrine : Critical Views from the Asia-Pacific*. Asia's Transformations. London ; New York: Routledge, 2005.
- Haass, Richard N. "The Age of Nonpolarity." *Foreign Affairs*, no. May/June (2008).
———. "The Irony of American Strategy." *Foreign Affairs* 92, no. 3 (May/June 2013): 57-67.
- Hækkerup, Per. *Dansk Udenrigspolitik*. København: Fremad, 1965.
- Halperin, Mark. "Remarks by Senator John McCain on Iraq." *Time* (December 12 2011).
"Happening Now." Fox News, 2013.
- Heilbrunn, Jacob. "'The Opportunity': Real World Order." *The New York Times*, May 29th 2005.

- Henriksen, Anders, and Jens Ringmose. "Hvad Fik Danmark Ud Af Det? Irak, Afghanistan Og Forholdet Til Washington." Copenhagen: Danish Institute for International Studies, 2011.
- Indyk, Martin S., Michael E. O'Hanlon, and Kenneth G. Lieberthal. "Scoring Obamas Foreign Policy." *Foreign Affairs*, no. May/ June (2012).
- Jentleson, Bruce W. *American Foreign Policy : The Dynamics of Choice in the 21st Century*. 4th ed. New York: W.W. Norton & Co., 2010.
- Kagan, Robert. "America's Crisis of Legitimacy." *Foreign Affairs* (2004).
- . "Not Fade Away." *New Republic* (January 2012).
- . *Of Paradise and Power : America and Europe in the New World Order*. 1st Vintage Books ed. New York: Vintage Books, 2004.
- . *The Return of History and the End of Dreams*. 1st ed. New York: Knopf, 2008.
- . *The World America Made*. 1st ed. New York: Alfred A. Knopf, 2012.
- Kirkpatrick, Jeane. "Dictatorship and Double Standars." *Commentary Magazine* 68, no. 5 (1979): 35-45.
- Kissinger, Henry. *On China*. New York: Penguin Press, 2011.
- Kliman, Daniel M., and Center for Strategic and International Studies (Washington D.C.). *Japan's Security Strategy in the Post-9/11 World : Embracing a New Realpolitik*. Washington Papers. Westport, Conn.: Praeger, 2006.
- Kolko, Gabriel. *The Roots of American Foreign Policy; an Analysis of Power and Purpose*. Boston,: Beacon Press, 1969.
- Krepinevich, Andrew F. Jr. "Strategy in a Time of Austerity." *Foreign Affairs* 91, no. 6 (2012): 58-70.
- Kristol, William. "Did President Reagan Neglect National Security." In *The Weekly Standard*, 2012.
- Landler, Mark. "Romney Calls for Action on Syria, but His Party Is Divided." *The New York Times*, May 29 2012.
- Lizza, Ryan. "The Consequentialist: How the Arab Spring Remade Obama's Foreign Policy." *The New Yorker* (May 2 2011): 44-55.
- Logan, Justin. "Asia's Free-Riders." *Foreign Policy* (November 9 2011).
- Lundesgaard, Anders. "Norway's Arctic Power Play, Asia Dream." *The Diplomat* (2013).
- Lynch, Timothy J., and Robert Singh. *After Bush : The Case for Continuity in American Foreign Policy*. Cambridge ; New York: Cambridge University Press, 2008.
- McCain, John, Joseph Lieberman, and Lindsey Graham. "Joint Statement." 2012.
- McKeon, Howard P. "Buck". "The Disastrous Impact of Sequestration." *Politico* (June 24th 2012).
- Mearsheimer, John J. and Walt, Stephen M. "An Unnecessary War." *Foreign Policy*, no. 134 (2003): 50-59.
- Memoli, Michael A. "Biden Forged Bond with Obama through His Loyalty." *Los Angeles Times*, September 6th., 2012 2012.
- Nasr, Vali. "The inside Story of How the White House Let Diplomacy Fail in Afghanistan." *Foreign Policy*, no. MARCH/APRIL (2013 2013).
- Nye, Joseph S. "Atacking Iraq Now Would Harm War on Terror." *Wall Street Journal*, May 12 2002.
- . "Obama's Pacific Pivot." *Project Syndicate*, no. December 6 (2011).
- Obama, Barack. "A New Beginning." Cairo, 2009.
- . "Remarks by President Obama and Former President Clinton at a Campaign Event." Virginia, 2012.
- . "Remarks by the President at the Acceptance of the Nobel Peace Prize." Oslo, 2009.

- . "Remarks by the President in Address to the Nation on Libya." National Defense University, Washington, D.C., 2011.
- Obama, Barack. "Remarks by President Obama to the Australian Parliament." Parliament House, Canberra, Australia, 2011.
- Oppel, Richard A. "Some G.O.P. Foreign Experts Are Tepid on Romney." *The New York Times*, May 30 2012.
- Ortiz, Andrea. "Robert Zoellick on the Future of Us Economic Growth and International Security." *Harvard Political Review* (October 15 2012).
- Paul, Ron. *A Foreign Policy of Freedom*. USA: The Mises Institute, 2007.
- . "A Tea Party Foreign Policy." *Foreign Policy* (August 27, 2010 2010).
- . "We Will Go On." 2012.
- Posen, Barry R. "Pull Back." *Foreign Affairs* 92, no. 1 (2013): 116-28.
- Powell, Colin L. "A Strategy of Partnerships." *Foreign Affairs* 83, no. 1 (January / February 2004): 22-34.
- "Powell Says Iraq Surge Should Have Come Earlier." *The Seattle Times*, July 5 2009.
- Rabby, Fazole. "Small States' Foreign Policy Formulation: Countering Challenges." *The Daily Star*, 2012.
- Ricks, Thomas E. "Piracy Watch: Absalon, Absalon!" *Foreign Policy* (March 2010 2010).
- Robinson, Dan. "Libya a Key Test of Obama's Use of Military Power." *Voice of America*, 2011.
- Rogin, Josh. "Zoellick Pick Roils Romney Campaign." *Foreign Policy* (August 8th 2012).
- Rothkopf, David J. "The Bidenization of America." *Foreign Policy* (January 14th 2013).
- Rudd, Kevin. "Beyond the Pivot: A New Road Map for U.S.-Chinese Relations." *Foreign Affairs* March/April (2013).
- Simes, Dmitri K. "America's Imperial Dilemma." *Foreign Affairs* (2003).
- Singh, Robert. *Barack Obama's Post-American Foreign Policy - the Limits of Engagement*. Bloomsbury, 2012.
- Sundquist, James L. *Dynamics of the Party System : Alignment and Realignment of Political Parties in the United States*. Rev. ed. Washington, D.C.: Brookings Institution, 1983.
- Truman, Harry S. "Address before a Joint Session of Congress." 1947.
- Vital, David. *The Inequality of States : A Study of the Small Power in International Relations*. Westport, Conn.: Greenwood Press, 1980.
- Vogel, Ezra F. *Japan as Number One : Lessons for America*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1979.
- Walt, Stephen M. "Taming American Power." *Foreign Affairs* (2005).
- Webb, James Henry. "Congressional Abdication." *The National Interest*, no. MAR-APR (2013).
- . *Libya Mission Leaves Endpoint Undefined and Lacks Clarity*. msnbc tv, 2011.
- Weinberger, Casper. "The Uses of Military Power." National Press Club, 1984
- Wittkopf, Eugene R., Christopher M. Jones, and Charles W. Kegley. *American Foreign Policy : Pattern and Process*. 7th ed. Belmont, CA: Thomson/Wadsworth, 2008.
- Zoellick, Robert B. "Wither China: From Membership to Responsibility?". *NBR Analysis* 16, no. 4 (2005): 5-15.

Noter

¹ Ikke nødvendigvis i den offentlige debat, men ved at analysere de udenrigspolitiske grupperinger, de enkelte kandidater trækker på, og hvordan disse grupperinger påvirker og former den udenrigspolitiske debat.

² Melvin Gurtov and Peter Van Ness, *Confronting the Bush Doctrine : Critical Views from the Asia-Pacific*, Asia's Transformations (London ; New York: Routledge, 2005). P. 1.

³ Timothy J. Lynch and Robert Singh, *After Bush : The Case for Continuity in American Foreign Policy* (Cambridge ; New York: Cambridge University Press, 2008).

⁴ John Lewis Gaddis, *Surprise, Security, and the American Experience*, Joanna Jackson Goldman Memorial Lecture on American Civilization and Government (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2004). Lynch and Singh, *After Bush : The Case for Continuity in American Foreign Policy*. Det er to gode eksempler på analyser, der ser invasionen af Irak som en logisk konsekvens af den gældende amerikanske sikkerhedsdoktrin. Det skal dog understreges, at et flertal af iagttagere af amerikansk udenrigspolitik så Irak-krigen som en afvigelse fra den overordnede sikkerhedspolitiske kurs. Et af de bedste eksempler på dette synspunkt findes eksempelvis hos: John J. and Walt Mearsheimer, Stephen M., "An Unnecessary War," *Foreign Policy*, no. 134 (2003). Synspunktet er nærmest identisk hos i Joseph S. Nye, "Atacking Iraq Now Would Harm War on Terror," *Wall Street Journal*, May 12 2002.

⁵ Alexander L. George og Robert O. Keohane, "The Concepts of National Interests: Uses and Limitations", i: Alexander L. George, *Presidential Decisionmaking in Foreign Policy : The Effective Use of Information and Advice*, Westview Special Studies in International Relations (Boulder, Colo.: Westview Press, 1980). P. 217 f.

⁶ Bruce W. Jentleson, *American Foreign Policy : The Dynamics of Choice in the 21st Century*, 4th ed. (New York: W.W. Norton & Co., 2010). P. 9.

⁷ Eugene R. Wittkopf, Christopher M. Jones, and Charles W. Kegley, *American Foreign Policy : Pattern and Process*, 7th ed. (Belmont, CA: Thomson/Wadsworth, 2008). P. 29 ff.

⁸ Se eksempelvis debatten mellem Posen og Brooks: Barry R. Posen, "Pull Back," *Foreign Affairs* 92, no. 1 (2013). Stephen G. Brooks, Ikenberry, John, and Wohlforth, William C., "Lean Forward," *ibid*.

⁹ Barry R. Posen, "Pull Back," *ibid*.

¹⁰ Rutherford er citeret fra: Andrew F. Jr. Krepinevich, "Strategy in a Time of Austerity," *ibid*.91, no. 6 (2012).

¹¹ Harry S. Truman, "Address before a Joint Session of Congress," (1947).

¹² Jimmy Carter, "State of the Union Address," (1980).

¹³ Jeane Kirkpatrick, "Dictatorship and Double Standars," *Commentary Magazine* 68, no. 5 (1979).

¹⁴ Casper Weinberger, "The Uses of Military Power," (National Press Club1984).

¹⁵ Thomas Bodenheimer and Robert Gould, *Rollback! : Right-Wing Power in U.S. Foreign Policy* (Boston, MA: South End Press, 1989).

¹⁶ Clinton-doktrinen er en af de mest konfuse udenrigspolitiske doktriner og findes i mange varianter. Se Colin Campbell and Bert A. Rockman, *The Clinton Legacy* (New York: Chatham House, 2000). P. 226-54. Dette skyldes, at Bill Clinton aldrig formulerede den helt klart og ikke konsekvent fulgte sin egen udenrigspolitiske doktrin (i det omfang, der eksisterede en sådan).

¹⁷ I sin selvbiografi beskriver Bush sin doktrin mere defensivt end her, men indholdet er identisk: "1: Make no distinction between terrorists and the nations that harbor them – and hold both to account. 2: Take the fight to the enemy overseas before they can attack us again here at home. 3: Confront threats before they can

materialize. 4: Advance liberty and hope as an alternative to the enemy's ideology of repression and fear", George W. Bush, *Decision Points*, 1st ed. (New York: Crown Publishers, 2010).

¹⁸ "Address to a Joint Session of Congress," (Washington, D.C.2001).

¹⁹ "State of Union Address," (Washington, D.C.2003).

²⁰ Ibid.

²¹ "Graduation Speech at West Point, United States Military Academy," (New York2002).

²² Charles-Philippe; Frédéric Ramel David, "The Bush Administrations's Image of Europe: From Ambivalence to Rigidity," *International Journal of Peace Studies* 8(2003).

²³ Det skal understreges, at det er uklart, om der overhovedet findes en klart formuleret Obama-doktrin.

²⁴ Ivo H. Daalder and James M. Lindsay, *America Unbound : The Bush Revolution in Foreign Policy* (Washington, D.C.: Brookings Institution, 2003).

²⁵ Dmitri K. Simes, "America's Imperial Dilemma," *Foreign Affairs* (2003). Selvom Simes understreger kontinuiteten i amerikansk udenrigspolitik, anerkender han, at der under Bush kom et fokus på "global social engineering".

²⁶ James L. Sundquist, *Dynamics of the Party System : Alignment and Realignment of Political Parties in the United States*, Rev. ed. (Washington, D.C.: Brookings Institution, 1983).

²⁷ Taksonomien for alle de udenrigspolitiske grupperinger er udarbejdet af Gary J. Schaub, Jr. og Mads Fuglede.

²⁸ Ron Paul, "A Tea Party Foreign Policy," *Foreign Policy* (2010).

²⁹ *A Foreign Policy of Freedom* (USA: The Mises Institute, 2007). P. 5.

³⁰ Efter primævalget i Iowa sagde Ron Paul følgende til sine tilhængere: "But also, the great strides that we have made has been really on foreign policy. The fact that we can once again talk in Republican circles and make it credible. Talk about what Eisenhower said that beware of the military-industrial complex. Talk about the old days when Robert Taft, Mr. Republican, said that we shouldn't be engaged in these entangling alliance. He believed what the founders taught us. He didn't even want to be in NATO. We certainly don't need NATO and the UN telling us when to go to war." "We Will Go On," (2012).

³¹ D.D. Eisenhower, "Farewell Address," (Washington, D.C.1961).

³² De forskellige positioner er baseret på en værdifordeling fastsat af Gary J. Schaub, Jr. og Mads Fuglede. Alle positioner har fået en score mellem 1 og 10. Scorerne er udtryk for et skøn.

³³ John McCain, Joseph Lieberman, and Lindsey Graham, "Joint Statement," (2012).

³⁴ Mark Halperin, "Remarks by Senator John McCain on Iraq," *Time* (2011).

³⁵ Automatiske besparelser i det føderale budget.

³⁶ Howard P. "Buck" McKeon, "The Disastrous Impact of Sequestration," *Politico* (2012).

³⁷ Mark Landler, "Romney Calls for Action on Syria, but His Party Is Divided," *The New York Times*, May 29 2012.

³⁸ Henry Kissinger, *On China* (New York: Penguin Press, 2011).

³⁹ Jacob Heilbrunn, "'The Opportunity': Real World Order," *The New York Times*, May 29th 2005.

- ⁴⁰ Chris Good to The Note, 2012.
- ⁴¹ Richard A Opiel, "Some G.O.P. Foreign Experts Are Tepid on Romney," *The New York Times*, May 30 2012.
- ⁴² Richard N. Haass, "The Age of Nonpolarity," *Foreign Affairs*, no. May/June (2008).
- ⁴³ Kissinger, *On China*.
- ⁴⁴ Richard N. Haass, "The Irony of American Strategy," *Foreign Affairs* 92, no. 3 (2013).
- ⁴⁵ Kissinger, *On China*.
- ⁴⁶ Haass, "The Irony of American Strategy."
- ⁴⁷ James A. Baker III, "The Big Ten: The Case for Pragmatic Idealism," *The National Interest*, no. Sept-Oct (2007).
- ⁴⁸ Colin L. Powell, "A Strategy of Partnerships," *Foreign Affairs* 83, no. 1 (2004).
- ⁴⁹ "Powell Says Iraq Surge Should Have Come Earlier," *The Seattle Times*, July 5 2009.
- ⁵⁰ Baker III, "The Big Ten: The Case for Pragmatic Idealism."
- ⁵¹ William Kristol to The Weekly Standard, 2012.
- ⁵² Robert Kagan, *The Return of History and the End of Dreams*, 1st ed. (New York: Knopf, 2008); *The World America Made*, 1st ed. (New York: Alfred A. Knopf, 2012).
- ⁵³ Richard B. Cheney and Liz Cheney, *In My Time : A Personal and Political Memoir* (New York: Threshold Editions, 2011). P. 522 f.
- ⁵⁴ Kagan, *The Return of History and the End of Dreams*.
- ⁵⁵ "Not Fade Away," *New Republic* (2012).
- ⁵⁶ "Happening Now," (Fox News2013).
- ⁵⁷ Kagan, *The Return of History and the End of Dreams*.
- ⁵⁸ Josh Rogin, "Zoellick Pick Roils Romney Campaign," *Foreign Policy* (2012).
- ⁵⁹ Jentleson, *American Foreign Policy : The Dynamics of Choice in the 21st Century*. P. 15.
- ⁶⁰ Andrea Ortiz, "Robert Zoellick on the Future of Us Economic Growth and International Security," *Harvard Political Review* (2012).
- ⁶¹ Eksempelvis Gabriel Kolko, *The Roots of American Foreign Policy; an Analysis of Power and Purpose* (Boston,: Beacon Press, 1969). Kap. 3.
- ⁶² Ortiz, "Robert Zoellick on the Future of Us Economic Growth and International Security."
- ⁶³ Robert B. Zoellick, "Wither China: From Membership to Responsibility?," *NBR Analysis* 16, no. 4 (2005).
- ⁶⁴ Ibid.
- ⁶⁵ Ibid. p. 6 f.
- ⁶⁶ Denne pointe er et af Dan Drezners bud på en republikansk håndtering af den pågående *Grand Strategy*-debat. Drezner var ikke en del af Romney-kampagnen, men er dog placeret tæt på Zoellicks position. Dan W. Drezner, "Rebooting Republican Foreign Policy," *Foreign Affairs* 92, no. 1 (2013).

- ⁶⁷ Ibid.
- ⁶⁸ Ortiz, "Robert Zoellick on the Future of Us Economic Growth and International Security."
- ⁶⁹ James Henry Webb, "Congressional Abdication," *The National Interest*, no. MAR-APR (2013).
- ⁷⁰ Michael A. Memoli, "Biden Forged Bond with Obama through His Loyalty," *Los Angeles Times*, September 6th., 2012.
- ⁷¹ David J. Rothkopf, "The Bidenization of America," *Foreign Policy* (2013).
- ⁷² At kalde Obamas udenrigspolitiske antagelser for en doktrin, skal selvfølgelig forstås med den indbyggede ironi, der ligger i at formulere en doktrin, der anser doktriner for at være et uproduktivt koncept.
- ⁷³ Robert Singh, *Barack Obama's Post-American Foreign Policy - the Limits of Engagement* (Bloomsbury, 2012). P. 21.
- ⁷⁴ Barack Obama, "A New Beginning," (Cairo2009).
- ⁷⁵ "Remarks by the President in Address to the Nation on Libya," (National Defense University, Washington, D.C.2011).
- ⁷⁶ Dan Robinson, "Libya a Key Test of Obama's Use of Military Power," *Voice of America* 2011.
- ⁷⁷ Barack Obama, "Remarks by President Obama and Former President Clinton at a Campaign Event," (Virginia2012).
- ⁷⁸ Ryan Lizza, "The Consequentialist: How the Arab Spring Remade Obama's Foreign Policy," *The New Yorker* (2011).
- ⁷⁹ Singh, *Barack Obama's Post-American Foreign Policy - the Limits of Engagement*. P. 47.
- ⁸⁰ Barack Obama, "Remarks by the President at the Acceptance of the Nobel Peace Prize," (Oslo2009).
- ⁸¹ James Henry Webb, *Libya Mission Leaves Endpoint Undefined and Lacks Clarity*, (msnbc tv, 2011).
- ⁸² Martin S. Indyk, Michael E. O'Hanlon, and Kenneth G. Lieberthal, "Scoring Obamas Foreign Policy," *Foreign Affairs*, no. May/ June (2012).
- ⁸³ Robert M. Gates, "The Security and Defense Agenda (Future of Nato)," (2011).
- ⁸⁴ Se eksempelvis Albrights og Hillary Clintons seneste taler i Council on Foreign Relations: Madeleine K. Albright, "Hbo History Makers with Madeleine K. Albright," ed. Richard N. Haass (Council on Foreign Relations); Hillary R. Clinton, "Farewell Address," (Council on Foreign Relations2013).
- ⁸⁵ Vali Nasr, "The inside Story of How the White House Let Diplomacy Fail in Afghanistan," *Foreign Policy*, no. MARCH/APRIL (2013).
- ⁸⁶ Clinton, "Farewell Address; Albright, "Hbo History Makers with Madeleine K. Albright."
- ⁸⁷ Kevin Rudd, "Beyond the Pivot: A New Road Map for U.S.-Chinese Relations," *Foreign Affairs* March/April(2013).
- ⁸⁸ Joseph S. Nye, "Obama's Pacific Pivot," *Project Syndicate*, no. December 6 (2011).
- ⁸⁹ Gates, "The Security and Defense Agenda (Future of Nato)."
- ⁹⁰ Ibid.

- ⁹¹ Robert Kagan, *Of Paradise and Power : America and Europe in the New World Order*, 1st Vintage Books ed. (New York: Vintage Books, 2004).
- ⁹² Robert Burns, "Gates Says Nato Alliance in Danger of Breaking," *Associated Press* (2011).
- ⁹³ Kodning af taler af forsvarsministrene Gates og Panetta, udenrigsminister Hillary Clinton og præsident Obama er foretaget af Jon Kjellund. Kodningen er lavet på landenavne og regioner i alle større udenrigspolitiske taler. Den viser intet markant fokus på bestemte regioner, selvom lande som Afghanistan, Iran og Irak selvfølgelig er overrepræsenteret i forhold til deres størrelse. Men Europa, Asien, Mellemøsten og Afrika omtales uden markante udsving i nogens favør.
- ⁹⁴ Justin Logan, "Asia's Free-Riders," *Foreign Policy* (2011). Daniel M. Kliman and Center for Strategic and International Studies (Washington D.C.), *Japan's Security Strategy in the Post-9/11 World : Embracing a New Realpolitik*, Washington Papers (Westport, Conn.: Praeger, 2006).
- ⁹⁵ Barack Obama, "Remarks by President Obama to the Australian Parliament," (Parliament House, Canberra, Australia 2011).
- ⁹⁶ Hillary R. Clinton, "America's Pacific Century," *Foreign Policy* (2011).
- ⁹⁷ Ibid.
- ⁹⁸ Stephen M. Walt, "Taming American Power," *Foreign Affairs* (2005).
- ⁹⁹ Robert Kagan, "America's Crisis of Legitimacy," *ibid.*(2004). P. 81 f.
- ¹⁰⁰ David Vital, *The Inequality of States : A Study of the Small Power in International Relations* (Westport, Conn.: Greenwood Press, 1980).
- ¹⁰¹ Fazle Rabby, "Small States' Foreign Policy Formulation: Countering Challenges," *The Daily Star* 2012. Også Erling Bjøl opererer med denne analogi, dog på en anden måde end den, der anvendes i denne analyse og hos Fazle Rabby.
- ¹⁰² Thomas E. Ricks, "Piracy Watch: Absalon, Absalon!," *Foreign Policy* (2010).
- ¹⁰³ Dette understregedes således både under statsminister Helle Thorning-Schmidts besøg i Det Hvide Hus (i februar 2012) og under udenrigsminister Villy Søvndals besøg i U.S. Department of State (i december 2011).
- ¹⁰⁴ Anders Henriksen and Jens Ringmose, "Hvad Fik Danmark Ud Af Det? Irak, Afghanistan Og Forholdet Til Washington," (Copenhagen: Danish Institute for International Studies, 2011).
- ¹⁰⁵ Gates, "The Security and Defense Agenda (Future of Nato).".
- ¹⁰⁶ Henriksen and Ringmose, "Hvad Fik Danmark Ud Af Det? Irak, Afghanistan Og Forholdet Til Washington.".
- ¹⁰⁷ Det skal understreges, at det er omdiskuteret, hvordan forholdene for sejlads gennem Nordvestpassagen bliver.
- ¹⁰⁸ Anders Lundesgaard, "Norway's Arctic Power Play, Asia Dream," *The Diplomat* (2013).
- ¹⁰⁹ Tallene er indhentet fra Maritime Danmark.
- ¹¹⁰ Udtrykket henviser til Grønlands funktion som forhandlingselement i det dansk-amerikanske forhold under Den Kolde Krig.
- ¹¹¹ <http://www.statistikbanken.dk/BOP6>.

¹¹² Ezra F. Vogel, *Japan as Number One : Lessons for America* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1979).

